

LAHDEN AMMATTIKORKEAKOULU
Lahti University of Applied Sciences

RIKU MOTORIN HISTORIIKKI JA SEN TUOTTAMISEN PROSESSI

LAHDEN
AMMATTIKORKEAKOULU
Liiketalouden ala
Tradenomi
Johtaminen ja viestintä
Opinnäytetyö
Kevät 2012
Annika Kivimäki
Noora Kääriäinen

Lahden ammattikorkeakoulu
Tradenomi

KIVIMÄKI, A. & KÄÄRIÄINEN, N.: Riku Motorin historiikki ja sen
tuottamisen prosessi

Johtamisen ja viestinnän opinnäytetyö, 58 sivua

Kevät 2012

TIIVISTELMÄ

Tämä toiminnallis-tutkimuksellinen opinnäytetyö kertoo lahtelaisen moottoripyöräliike Riku Motorin tarinan. Aihe tuli toimeksiantona yrityksen omistajalta Riku Roudolta, joka halusi jonkun kokoavan hänen vuonna 1984 perustetun yrityksensä historian. Tunnetun, menestyvän ja omaleimaisen yrityksestä ovat tehneet omistajan järjestämät useat tapahtumat ja tempaukset. Historiikin tuottamisen lisäksi olennaista on saada yrityksen henki tuntumaan tekstissä.

Opinnäytetyö jakautuu kolmeen pääluokkaan: historiikin tekemisen tietoperustaan, kokoamisprosessiin sekä varsinaiseen historiikkiin. Teoriaosassa pohditaan tarinoiden ja historian kertomisen tuomaa lisäarvoa ja merkitystä yrityksille sekä sitä, miten tarinoita tutkitaan. Tarinoiden ja muistitiedon käyttäminen tutkimuksen aineistona on metodologisesti ajankohtainen tutkimusote.

Tässä tutkimuksessa aineisto kerättiin pääasiassa haastattelemalla, ja tärkein haastateltava oli Riku Routu. Lisäksi kerättiin kirjallista materiaalia, kuten lehtiartikkeleita ja valokuvia. Historiikin teksti on kirjoitettu käyttämällä suoria lainauksia Roudon haastatteluista, jotta tekstiin saataisi yrityksen tyyliä. Yrityksen ilmeen esittelyn vuoksi tekstin joukossa on myös paljon valokuvia.

Historiikki jakautuu kolmeen pääosaan: toiminnan aloitus Kisällinkadulla, unelman toteutuminen Vesijärvenkadulla ja nykyhetki Moisionkadulla. Tarina keskittyy siihen, mitä kaupankäynnin lisäksi on tapahtunut vuosien varrella. Alkuvuodet olivat villiä aikaa, ja Roudon mukaan ”aika siisti on sielläkin ollu aina”. Vesijärvenkadun funkis-huoltoasema oli ollut Roudon haave jo 1970-luvulla, ja vuonna 1995 haave toteutui. ”Se oli hienoo aikaa ja siitä olis miljoona tarinaa.” Tilojen jäädessä pieniksi Riku Motorille, Routu osti ”todella hurjas kunnossa” olevan rakennuksen Moisionkadulta, joka laitettiin ”vimpan päälle”.

Opinnäytetyöprosessi oli mielenkiintoinen. Haastavaa oli aikataulutusta ja yhteisen ajan löytäminen toimeksiantajan kanssa. Toinen haaste kohdattiin, kun aineistosta alettiin kirjoittaa valmista tekstiä – piti löytää itsestään kirjailija. Historiikki on onnistunut ja toimeksiannon mukainen. Jatkossa se kannattaa muokata yrityksen Internet-sivuille sopivaksi ja jopa tehdä siitä kirja.

Avainsanat: yrityshistoriikki, moottoripyöräliike, historiikki, tarina, historiikin tuottamisen prosessi

Lahti University of Applied Sciences
Degree Programme in Business Studies

KIVIMÄKI, A. & KÄÄRIÄINEN, N. The History of Riku Motor and Its
Compilation Process

Bachelor's Thesis in Management and Communications, 58 pages

Spring 2012

ABSTRACT

The purpose of this thesis was to tell the story of Riku Motor, a motorcycle merchandise store. The idea of this paper came from the owner Mr. Riku Routo who wanted someone to compile and write down the history of his company. Riku Motor was established in Lahti in 1984. Besides selling motorcycles and equipment the company and Mr. Routo himself have become known for arranging different kinds of events and happenings in Lahti. The primary goal, in addition to compiling the history, was to get to feel the spirit of the company in the text.

This paper consists of three major sections: the background of writing the history, the process of putting together the history and the outcome: the history of Riku Motor. The most important source of information for the history was Mr. Riku Routo and how he remembers things. The data was collected by interviewing Mr. Routo and recording the interviews. The text was written by using his direct speech to express the character and the originality of the company. That is also the reason for many photographs in the text.

The history section is divided into three main parts: the beginning of the business in Kisällinkatu, the glory days in Vesijärvenkatu and the present in Moisionkatu. The beginning and early days of Riku Motor were "wild years". The fame and the originality of the company spread and it established its position in the business. In 1995 Mr. Riku Routo's dream came true: his business moved to an old gas station in Vesijärvenkatu, something that he had dreamt of since the 1970's. Riku Motor was situated for 15 years in Vesijärvenkatu and during that time his business boomed. Unfortunately, the company outgrew its space, the gas station and the company with it had to move to larger premises. Riku Motor has been situated in Moisionkatu since 2010.

Key words: company history, motorcycle business, history, story, process of compiling history

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	1
1.1	Opinnäytetyön tausta	1
1.2	Työn tavoitteet, rajaukset ja tutkimusongelma	2
1.3	Tutkimusmenetelmät	3
1.4	Opinnäytetyön rakenne	4
2	HISTORIIKIN TEKEMISEN TIETOPERUSTA	5
2.1	Keskeiset käsitteet	5
2.2	Tarinoiden avulla lisäarvoa yritykselle	6
2.3	Mikrohistoria ja muistitietotutkimus	8
2.4	Narratiivinen näkökulma historiantutkimuksessa	9
3	TUOTTAMISEN PROSESSI	11
3.1	Lähtökohdat ja aikataulu	11
3.2	Tiedonkeruumenetelmät	12
3.3	Haastattelujen toteutus ja litterointi	13
3.4	Aineiston työstäminen ja tekstin muotoilu	16
3.4.1	Elämäkerrallinen näkökulma	17
3.4.2	Inspiraatio karkuteillä	18
3.4.3	Viimeinen silaus	19
3.5	Prosessin arviointi	19
4	RIKU MOTORIN HISTORIIKKI	21
4.1	Kohti Riku Motoria	21
4.2	Mr. Cee Cee eli Herra Kuutio	22
4.3	Riku Motorin alku Kisällinkadulla	27
4.4	Unelman toteutuminen Vesijärvenkadulla	35
4.5	Siirtyminen Moisionkadulle	42
4.6	Haaveena museo ja Ace Cafe	48
5	YHTEENVETO	51
	LÄHTEET	54

1 JOHDANTO

1.1 Opinnäytetyön tausta

Opinnäytetyön toimeksiantajayritys Riku Motor on Riku Roudon Lahdessa vuonna 1984 perustama moottoripyöräliike, ja tänä päivänä se on viimeinen jäljellä oleva lahtelainen moottoripyöräliike. Yritys henkilöityy vahvasti omistajaansa, jonka monet lahtelaiset varmasti tietävät. Routu on aktiivisesti järjestänyt alan tapahtumia Lahdessa, ja viimeisimmäksi hän avasi Moottoripyörämuseon Niemeen, Lahteen. Opinnäytetyön tekeminen lähti liikkeelle toimeksiantona yrityshistoriikista. Riku Routu halusi dokumentin yrityksensä lähes 30-vuotisesta taipaleesta.

Historian merkitys on korostunut tänä nopeasti teknologistuvana aikana. Tietoa tulvii kaikkialta, se muuttuu jatkuvasti eikä sen määrällä tunnu olevan rajaa. Uuden tiedon lisääntyessä vanha unohtuu eikä ole enää ajankohtaista. Tämä lienee nostanut ihmisten kiinnostusta ja arvostusta menneitä aikoja kohtaan, ja myös omaa menneisyyttä kohtaan. Tulee tarve jättää itsestä ja tekemisistään jälki. Leskelä-Kärjen (2001, 99) mukaan kiinnostus historiaan ja nimenomaan omaan historiaan alkoi näkyä 1990 -luvulla, kun Suomessa alkoi niin sanottu omaelämäkerrallisen kirjallisuuden nousukausi. Aikaisemmin muistelmiaan julkaisivat ainoastaan tunnetut henkilöt, kuten poliitikot ja taiteilijat, mutta murroksen myötä yksityiset henkilöt ovat alkaneet kertoa omia tarinoitaan. Ihmisten kasvava kiinnostus toisten yksityisiin asioihin näkyy tosi-tv-sarjojen ja blogien suosiossa, ja ne myös helpottavat oman jäljen jättämistä historiaan.

Roudon kohdalla hänen oma yrittäjätarinansa ja yrityksen historian tarina ovat erityisen merkittäviä, koska hänellä on tärkeä asema osana lahtelaista yrittäjäyhteisöä. Hän on tehnyt Lahdessa moottoripyöräkauppaa liki 30 vuoden ajan ja kaupankäynnin lisäksi järjestänyt erinäisiä tapahtumia ja kansalliset moottoripyörämessut. Hän on elämäntyöllään tehnyt tunnetuksi paitsi yritystään ja itseään, myös Lahtea ja kansainvälisellä mittapuulla Suomea.

Riku Motorin historiaa ei ole aikaisemmin koottu. Puuttuvan historian takia hän otti yhteyttä Lahden ammattikorkeakouluun (tästä eteenpäin Lamk) ja pyysi

avukseen opiskelijoita historiikin kokoamiseen. Routu oli aiemmin tehnyt yhteistyötä Lamk:n kanssa, kun opiskelijaryhmä teki yrityksestä nykytoimintoja kuvaavan portfolion vuonna 2008.

Vuosien varrella on ehtinyt tapahtua kaikenlaista, ja ”mukana menossa on vilahdellut” kansainvälisestikin tunnettuja henkilöitä. Alusta asti oli selvää, ettei opinnäytetyöstä tule niin sanottu perinteinen yrityshistoriikki taseanalyyseineen ja henkilöstökaavioineen, vaan tarina siitä, kuinka Riku Routu perusti yrityksen, joka ei ole ”niska limassa” tuloksen tavoittelua, vaan unelmien toteuttamista, hauskanpitoa ja samalla vähän töiden tekoakin. Näin ollen tutkimuksen tärkeimpänä aineistolähteenä on Riku Routu.

1.2 Työn tavoitteet, rajaukset ja tutkimusongelma

Opinnäytetyön tavoitteena on tuottaa lahtelaisen moottoripyöräliike Riku Motorin historia. Tarkoituksena on kirjoittaa valmis teksti, joka valottaa lukijalle, millainen yritys on kyseessä ja mitä kaikkea kaupankäynnin lisäksi vuosien varrella on mahtunut. Toimeksiantajan pyynnöstä tekstin tulee olla sopivan viihteellinen ja helppolukuinen, koska sen on tarkoitus päätyä yleisön luettavaksi; historiikkia käytetään yrityksen markkinointimateriaalina. Se on pikemminkin tarina ja henkilökuva sen perustajasta kuin perinteinen yrityshistoriikki tai vuosikertomus. Historiikissa keskitytään tapahtumiin ja seikkailuihin enemmän kuin yrityksen toimintojen ja tunnuslukujen kehityksen kuvaamiseen. Yritys kuvataan pääasiassa Roudon näkökulmasta, onhan kyseessä hänen elämäntyönsä. Riku Motor on persoonallinen yritys, joten on tärkeää, että yrityksen luonne näkyy ja tuntuu tekstissä.

Opinnäytetyö suoritetaan toiminnallis-tutkimuksellisenä. Toiminnallisuus ilmenee siinä, että selvitetään, miten historiikki tehdään ja sitten tuotetaan se.

Tutkimuksellinen puoli taas näkyy niin, että historiikin tekemistä tutkitaan teorian kautta. Lopputuloksena on prosessin kuvaus sekä Riku Motorin historiikki.

Tutkimuksen tavoitteena on

- tutustua yrityksen historiaan

- kirjoittaa historia yhtenäiseksi tarinaksi
- kirjoittaa tarina helppolukuiseksi ja viihteelliseksi siten, että se on yrityksen tyylinen.

Toimeksiantajayritys on Lahdessa melko tunnettu eikä sen imago ole tavallinen. Riku Motor on perheyritys, ja sitä voi luonnehtia vauhdikkaaksi ja omaperäiseksi. Historiikin tekemiselle määritimme seuraavanlaisen tutkimusongelman:

- **Miten Riku Motorista tuli Riku Motor?**

Koska opinnäytetyön tavoitteena on koostaa valmis teksti persoonallisesta yrityksestä, tutkimuskysymykseksi nousi:

- **Miten saada teksti yrityksen tyyliseksi?**

Tutkimusongelman vastaus on koko historiikki, joka hahmottaa kuvan yrityksestä. Vastausta tutkimuskysymykseen pohditaan tämän raportin kolmannessa pääluvussa Tuottamisen prosessi.

1.3 Tutkimusmenetelmät

Opinnäytetyö suoritetaan kvalitatiivisia tutkimusmenetelmiä käyttäen. Tärkein aineiston lähde on Riku Routo ja hänen muistonsa. Tiedonkeruutapana tutkimuksessa käytetään pääasiassa haastattelua, sekä puolistrukturoitua että syvähaastattelua, jossa Roudon annetaan vapaasti kertoa muistoistaan. Tarinallisuus on työssä metodologinen valinta, ja näin saadaan subjektiivisempaa tietoa kuin vaikka sanomalehtiartikkeleista.

Haastattelujen rinnalla tutkimuksessa hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan kirjallisia aineistoja, pääasiassa sanomalehtiartikkeleita. Niiden avulla täydennetään Roudon muistoja tapahtumista. Näin tutkimukselle saadaan hieman reliabiliteettia, kun käytetään useampaa lähdettä ja tiedonkeruutapaa rinnakkain. Lisäksi painettua lähdettä, kuten sanomalehti uutista, voidaan yleisesti pitää luotettavampana kuin henkilön subjektiivista muistoa kymmenen vuoden takaisesta tapahtumasta. (Koskinen, Alasuutari & Peltonen 2005, 130-132, 255.)

Yhtenä tutkimusmenetelmänä käytetään myös havainnointia ja keskustelua arkipäivän tilanteissa. Viiden kuukauden työharjoittelu Riku Motorilla auttaa ymmärtämään yrityksen luonteen ja historian pääpiirteittäin sekä tutustumaan Roudon. Ennakkoymmärryksestä on etua työtä tehdessä, ja se auttaa myös arvioimaan saadun aineiston, esimerkiksi vuosilukujen, paikkansapitävyyttä. Opinnäytetyö perustuu pääasiassa kerrontaan ja muisteluun eli muistitietoon, joka on tietolähteenä hataraa. Muistitiedon käyttö lähteenä on menetelmällinen valinta, eikä kerronnasta ole tarkoitus etsiä faktoja. (Fingerroos 2010, 60.)

1.4 Opinnäytetyön rakenne

Opinnäytetyö on toiminnallis-tutkimuksellinen. Työssä on johdannon ja yhteenvedon lisäksi kolme päälukua: historiikin tekemisen tietoperusta, tuottamisen prosessi sekä itse historiikki. Teoriaosuuden ensimmäisessä pääluvussa tarkennetaan aluksi muutama keskeinen käsite sekä kuvataan tarinan merkitystä ja sitä kautta historian kirjoittamisen tuomaa lisäarvoa yritykselle. Lisäksi esitellään mikrohistoriaa ja muistitietotutkimusta, jota tämä tutkimus on. Tuottamisen prosessi -luvussa kuvataan läpikäymämme prosessi historiikin valmistumiseksi. Loppuyhteenvedo ja lähdeluettelo päättävät opinnäytetyön.

Viimeinen pääluke on varsinainen tuotososa eli Riku Motorin historiikki. Historiikki on jaettu kolmeen pääosaan yrityksen toimipaikkojen mukaan:

- A. Riku Motorin alku Kisällinkadulla
- B. unelman toteutuminen Vesijärvenkadulla
- C. siirtyminen Moisionkadulle.

Historiikki on kirjoitettu käyttäen runsaasti Roudon suoria lainauksia. Näin tekstiin saadaan Riku Motorin henkeä ja myös lahtelaisuutta, jota Roudon puhetyyli ja sanasto ilmentävät hyvin. Tunnelman luomiseksi tekstin sekaan on liitetty paljon kuvia Roudon arkistojen kätköistä.

2 HISTORIIKIN TEKEMISEN TIETOPERUSTA

2.1 Keskeiset käsitteet

Tämä opinnäytetyö kulkee nimellä historiikki, ja tuloksessa on yrityshistoriikin, elämäkerran ja tarinan piirteitä. Seuraavassa lyhyesti esiteltynä aiheeseen liittyvät käsitteet selkeyden vuoksi.

Historiikki

Historiikilla tarkoitetaan lyhyehköä yleiskatsausta jonkin laitoksen, yhdistyksen, kaupungin tai muun eri vaiheista ja historiasta. (Sadeniemi 1996, 486).

Yrityshistoriikki

Yrityshistoriikki kuvaa yrityksen kaaren aina perustamisesta ja rahoituksen hankkimisesta lähtien. Se esittelee yrityksen eri osa-alueet ja niiden kehittymisen, kuten omistajasuhteet, talous ja tuotanto, markkinointi ja yhteiskunnalliset vaikutukset. Vuosikertomukseen verrattuna yrityshistoriikin päätavoitteena on selittää, miten nykyiseen ollaan tultu. (Ahvenainen 1994, 6-7 & 9-10.)

Vuosikertomus

Vuosikertomus laaditaan tilikauden päätteeksi. Sen tarkoituksena on esitellä yhtiön toiminta ja tulokset kuluneena vuonna ja kertoa sijoittajille, miksi yritykseen kannattaa sijoittaa. Vuosikertomukseen kuuluu ainakin toimitusjohtajan katsaus sekä mm. johdon, toimialojen, tuotteiden ja palveluiden, strategioiden, tavoitteiden ja arvojen esittelyt. (Leppiniemi & Virtanen 2003, 11-12.)

Elämäkerta

Elämäkerta eli biografia on kuvaus jonkun henkilön elämästä. Se pyrkii paitsi esittelemään henkilön elämän tapahtumia ja tekoja, myös tämän luonnetta ja tunteita - minkälainen henkilö kyseinen ihminen on. (Leskelä-Kärki 2001, 117-119; Sadeniemi 1996, 157.)

2.2 Tarinoiden avulla lisäarvoa yritykselle

Yritykset pyrkivät jatkuvasti lisäämään arvoaan ja erottumaan kilpailijoistaan. Nykypäivänä yhä useampi yritys myy samaa tuotetta tai palvelua kuin kilpailijansa, joten tärkeiksi erottumiskeinoiksi ovat nousseet yrityksen maine ja imago (Aaltonen & Heikkilä 2003, 79). Imago ja sitä kautta yrityksen brändi on aiemmin luotu määrittelemällä ainakin logo, arvot, visio ja missio sekä strategiat. Viime vuosina on kuitenkin alettu ymmärtää, että tällaiset julistukset yrityksestä eivät riitä, vaan kiinnostava ja kestävä brändi on persoonallinen ja kehittyvä sekä antaa tilaa yleisölle ja kommunikoi sen kanssa. Tällaisen brändin luomiseksi on havaittu tehokas keino: tarinat. Tarinat, erityisesti tunnepitoiset, ovat mielenkiintoisempi tapa kertoa, oppia, ymmärtää ja kuunnella kuin perinteinen faktatieto. Tarinat ovat myös tehokas tiedonvälityskeino, sillä

- niitä on helppo ymmärtää
- ne ovat helpompia muistaa
- ne kommunikoivat
- ne välittävät hiljaista tietoa
- ne auttavat oivaltamaan. (Aaltonen & Heikkilä 2003, 15-19; Wolstenholme 2008.)

Yrityshistorian kokoaminen alkoi kiinnostaa yrityksiä 1980-luvulla Suomessa, ja aluksi lähinnä suuret metsäteollisuuden yritykset halusivat historiansa kirjoitettavan. Kun yritykset alkoivat ikääntyä, fuusioitua ja kansainvälistyä, havahduttiin siihen, että on hyödyllistä tuntea myös menneisyys. (Ahvenainen 1994, 9.) Hyvä lähtökohta yrityshistorian kirjoittamiseen on, ettei yritystä voi täysin ymmärtää muuten kuin sen historian kautta (Salama 1992).

Historiateos on myös hyvässä mielessä statussymboli, joka osoittaa liikkeen arvokkuutta ja taloudellista toimintaa syvempää inhimillisyyttä. (Ahvenainen 1994, 9.)

Tarinoiden arvon ja markkinoinnillisen merkityksen ymmärtäminen lisäsi ja monipuolisti yrityshistorian kerrontaa; myös pienemmät ja nuoremmat yritykset

ovat alkaneet kertoa tarinoitaan (Ahvenainen 1994, 9). Tuotannon kasvun kehitystä olennaisempaa yrityksen tarinan ja historian luomisessa on sen mukaansatempaavuus, mutta ennen kaikkea realistisuus: sen tulee kuvata yritystä uskottavasti ja yrityksen identiteettiin sopivalla tavalla (Aaltonen & Heikkilä 2003, 25; 76-77). Yrityshistorian ei tarvitse olla asiantuntevaa raportointia yrityksen vaiheista, vaan sen on tarkoitus tuoda lisäarvoa olemalla persoonallinen ja kuvaamalla yritystä sen tyyliä.

Lähes 30-vuotias Riku Motor on yksityisyritys, joka on tempauksillaan kerännyt ja saanut paljon huomiota kansainvälisesti. Roudon yrityksen historian ja myös hänen oman elämäntyönsä kokoaminen on tärkeää. Lisäarvoa historiikki tuo Riku Motorille varmasti ainakin lahtelaisten silmissä, sillä yrityksen historia linkittyy Lahden historiaan tapahtumapaikkoina, henkilöinä sekä sanoina ja puhetyylinä. Historiikin tarinoiden tapahtumapaikkoihin, esimerkiksi Nuutti-Grilli, lisättiin eläytymisen helpottamiseksi ja lisäarvon tuomiseksi viitteet, joissa selvennetään, missä se sijaitti ja mitä paikalla nykyään on. Myös tarinoissa seikkailevista moottoripyöräilyn merkittävistä henkilöistä kerrotaan muutamalla lauseella, jotta alaa tuntematonkin pysyy mukana.

Yrityshistoriikin kokoamisen perusteet

Yrityshistoriikit voidaan karkeasti jakaa kahdenlaisiin: sellaisiin, jotka on kirjoitettu yrityksestä, kun se ei ole enää toiminnassa ja sellaisiin, jotka kertovat edelleen toimivasta yrityksestä. Suurin osa historiikeista on kirjoitettu yrityksen toiminta-aikana. Tällöin on tärkeää, että kirjailijan ja yrityksen edustajien, useimmiten johdon välillä, vallitsee luottamus ja yhteisymmärrys. Kirjailijoiden mukaan yrityshistoriikin kokoaminen ja kirjoittaminen vaatii eniten kärsivällisyyttä ja tarkkuutta. Se voi olla myös varsin epäkiitollista, mikäli yrityksestä paljastuu kyseenalaisia tai epäedullisia tarinoita, joiden julkaisun yrityksen johto kieltää. Historioitsijalta vaaditaan taitoa esittää asiat realistisesti mutta yrityksen mainetta pilaamatta. (Duke & Coffman 1993.)

Yrityshistoriikilla tulee olla selkeät tavoitteet, rajaukset ja aikataulu, jotta mahdollisilta konflikteilta välttyttäisiin. Aikaa on varattava runsaasti, jopa useita vuosia. Kun historiikin kirjoittamista suunnitellaan, kannattaa myös miettiä, onko

parasta kirjoittaa yksin, kaksin vai joukossa. Yksin kirjoittaessa saa vapaasti jäsentää tekstiä eikä riitoja tule, mutta luotettava kollega voi tuoda uusia näkökulmia kirjoittamiseen. Kirjailijan täytyy saada yritykseltä runsaasti materiaalia käyttöönsä, ja hänellä tulisi olla yrityksessä yhteyshenkilö, joka on valmis käyttämään aikaa kirjailijan avustamiseen. Kun kaikki on lähtökohtaisesti sovittu huolellisesti, voi kirjailija aloittaa työnsä. (Duke & Coffman 1993; Katajala 1990, 13-14.)

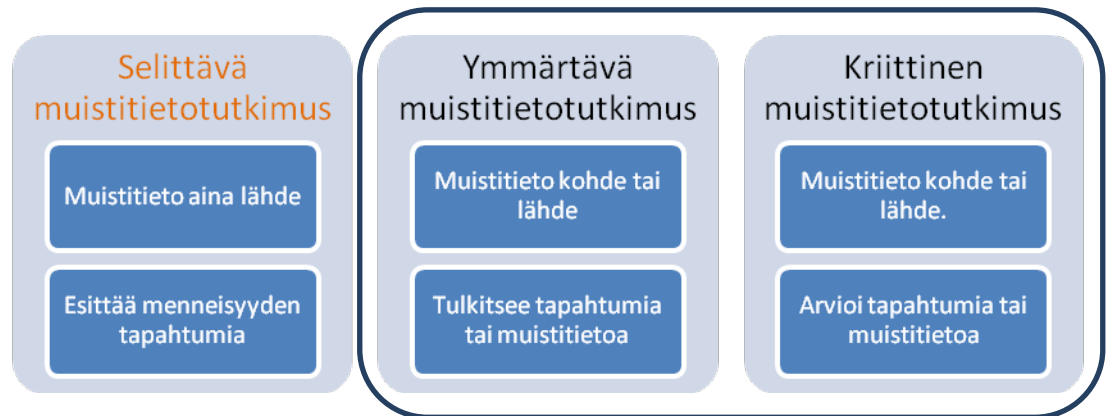
2.3 Mikrohistoria ja muistitietotutkimus

Mikrohistoria on historiantutkimuksen tyyli, joka sai alkunsa ns. perinteistä historiantutkimusta kyseenalaistavana suuntana. Se tutkii hyvin rajoitettua kohdetta, kuten jotakin tiettyä aluetta, ajanjaksoa tai jopa yksittäistä ihmistä. Mikrohistoriantutkimus käyttää muistitietoa lähdeaineistonaan. (Fingerroos & Haanpää 2006, 30-31.)

Muistitietotutkimusta paljon tutkinut ja siitä kirjoittanut etnologian dosentti Outi Fingerroos (2010, 61-63, 75) sanoo, että ”muistitieto on erityistä tietoa”. Se on ihmisten tuottamaa tulkintaa menneisyydestä. Pääasiassa muistitiedoksi käsitetään suullinen, nauhoitettu materiaali ja kirjallisesti tallennettu muistitieto, mutta kaikki materiaali, jossa on viittaus menneeseen, kuten maisema, valokuva tai monumentti, ovat muistitietoa. Portellin (2006, 55) mukaan muistitietotutkimus kertoo paitsi mitä ihmiset tekivät myös ”mitä he halusivat tehdä, mitä he uskoivat tekevänsä ja mitä he jälkikäteen katsovat tehneensä”.

Muistitietoa on hyödynnetty historiantutkimuksessa kauan, jo Suomen sisällissodasta vuodelta 1918 löytyy muistitietokokoelmia (Fingerroos & Haanpää 2006, 26-27). Ääninauhureiden yleistyminen 1960-luvulla edesauttoi muistitiedon tallennusta, ja nykyisin sitä hyödynnetään historiantutkimuksen lisäksi useilla eri tieteenaloilla, esimerkkeinä mainittakoon kirjallisuudentutkimus ja folkloristiikka (Fingerroos 2010, 61).

Muistitietotutkimusta voidaan käsitellä kolmesta näkökulmasta, jotka esitellään olennaisine eroavuuksineen alla olevassa kuviossa.

Kuvio 1. Muistitietotutkimuksen kolme näkökulmaa (mukaillen Fingerroos & Haanpää 2006, 36-40; Fingerroos 2010, 74).

Muistitieto on henkilökohtaista tulkintaa, eikä varsinkaan selittävän tutkimusnäkökulman tarkoituksena ole etsiä faktoja, vaan kerrontaa käsitellään totena (Fingerroos 2010, 68-70). Suomalainen historiantutkimuksen uranuurtaja, emeritusprofessori Jorma Kalela (2006, 75-76) myöntää, ettei historiantutkimuksessa enää tavoitella ”varmaa” tietoa, vaan on siirrytty käsitteeseen ”hedelmällinen tieto”. Kuitenkaan historiantutkijat eivät pidä muistiin perustuvaa tietoa luotettavana, ja lähdekriittisyyttä ei saa unohtaa.

Opinnäytetyömme asettuu selittävän muistitietotutkimuksen ryhmään: Riku Motorin historiikissa Roudon muistot ovat aineiston lähde ja tarkoituksena on esitellä menneitä tapahtumia, ei arvioida tai etsiä merkityksiä niistä. Tavoitteena ei ole yleistettävä historiantutkimus, mutta sanomalehtiartikkeleiden avulla pyrimme lisäämään tarinoiden luotettavuutta ja varmentamaan niiden ajallisen paikantamisen.

2.4 Narratiivinen näkökulma historiantutkimuksessa

Muistitietotutkimus on suurelta osin kerrontaa. Kerrontaan liittyvää tutkimusta voidaan kutsua narratiiviseksi tutkimukseksi (Hyvärinen 2006). Narratiivinen tutkimus on yleistynyt parin viimeisen vuosikymmenen aikana nopeasti, ja varsinkin lähestymistapana sitä käytetään eri tieteenaloilla, jopa kauppatieteiden tutkimuksissa (Koskinen ym. 2005, 192-3). Myös historiantutkimus on hyväksynyt kertomusten käyttämisen näkökulmaksi tutkimukseen, vaikka Kalela

(2006, 75-76) ei tunnustakaan muistiin perustuvaa tietoa luotettavaksi lähteeksi historian tutkimukselle. Kertomukset ja kertominen ovat kuitenkin niin olennainen osa ihmisyyttä ja niitä voi tarkastella monin tavoin, ettei ole ihme, että useat tieteenalat ovat kiinnostuneita kertomuksista, tutkivat niitä ja niiden avulla.

Kertomusten kautta voidaan ymmärtää ja hallita menneisyyttä, ihmisten identiteetit rakentuvat suurelta osin kertomuksina ja kertomukset suuntaavat toimijoita tulevaisuuteen. Kertomus on tietämisen muoto, joka on kenties ihmisen tärkein väline ajallisuuden ymmärtämisessä. (Hyvärinen 2006.)

Kertomus ja historia liittyvät toisiinsa jo sanan merkitystasolla asti. Ennen 1800-lukua historia käsitettiin useaksi historiaksi tai kertomukseksi, ja edelleen useassa kielessä historia-sanaa käytetään myös kertomuksesta. (Kalela 1993, 231). Esimerkiksi ruotsinkielinen *en historia* tai ranskan *l'histoire* tarkoittavat myös kertomusta, tarinaa tai juttua (Kalmbach & Sundelin 2000, 727; Cantell ym. 2001, 633).

Kerronnallinen tutkimus on yleisintä yhteiskuntatieteissä, mutta näkökulmana sitä käytetään, kuten mainittu, monilla tieteenaloilla. Fisher (1987) on esittänyt narratiivisen lähestymistavan viidessä väittämässä.

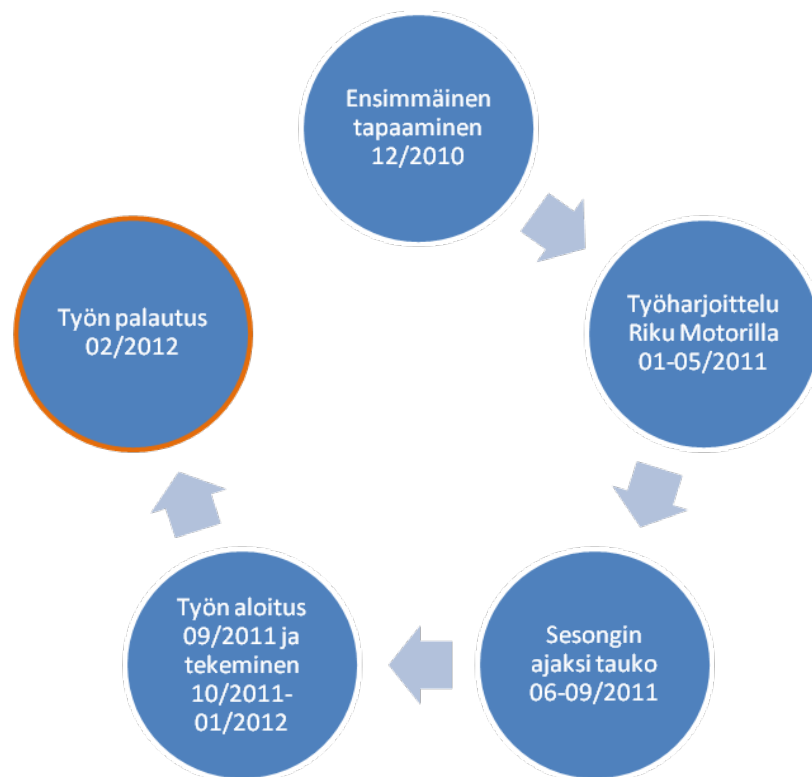
1. *Ihmiset ovat tarinankertojia.*
2. *Ihmisten päätöksenteko ja kommunikointi perustuvat ”hyviin syihin”, jotka vaihtelevat tilanteen, alojen ja kommunikaatiotapojen mukaan.*
3. *”Hyvät syyt” perustuvat historiaan, henkilöhistoriaan, kulttuuriin ja ihmisten välisiin suhteisiin.*
4. *Rationaalisuus perustuu siihen, että ihmiset luonnostaan rakentavat johdonmukaisen ja uskottavan tarinan, joka muistuttaa tosiksi tunnettuja tarinoita.*
5. *Maaailma koostuu tarinoista, jotka tekevät ihmisille mahdolliseksi ymmärtää elämäämme jatkuvana kokonaisuutena. (Aaltonen & Heikkilä 2003, 124.)*

Narratiivinen lähestymistapa mielessämme ja Korhosen (2005, 41) toteamuksesta, ”historiassa on kyse nimenomaan tarinoista”, rohkaistuneina aloitimme Riku Motorin historiikin kokoamisprosessin.

3 TUOTTAMISEN PROSESSI

3.1 Lähtökohdat ja aikataulu

Opinnäytetyö sai alkunsa siten, että Riku Routo oli ottanut Lamk:iin yhteyttä syksyllä 2010 ja toivonut, että joku opiskelija kirjoittaisi hänen yrityksensä historian. Opettajamme Jaana Loipponen tuli käytävällä vastaan ja kysyi, kiinnostaisiko meitä yrityshistoriikin tekeminen opinnäytetyönä. Ryhdyimme tuumasta toimeen ja tapasimme Rikun suunnittelupalaverin muodossa. Riku oli avaamassa moottoripyörämuseota Lahteen ja hän luetteli kaikenlaista, missä hän tarvitsisi apua ja mitä pitäisi tehdä. Palaverin perusteella muodostui alla olevassa kuviossa esitetty aikataulu ja suunnitelma työlle. Ennen opinnäytetyön tekemisen varsinaista aloittamista suoritimme viiden kuukauden työharjoittelun. Sen aikana tutustuimme muiden työtehtävien ohella Riku Motoriin, sen työntekijöihin ja historiaan sekä keräsimme materiaalia skannaamalla vanhoja lehtileikkeitä ja valokuvia. Näin saatiin luotua ennakkokäsitys yrityksen historiasta ja sen tyylistä.

Kuvio 2. Opinnäytetyön suunniteltu aikataulu.

3.2 Tiedonkeruumenetelmät

Lähtökohtamme aineiston keruuseen oli, että mieluummin liikaa kuin liian vähän. Tätä korostettiin myös lähdemateriaaleissamme, sekä yrityshistoriikin että elämäkerran kirjoittamisesta. Toisaalta Riku Roudon tuntien tiesimme, että aineiston niukkuus ei tulisi olemaan ongelma historiikkaa tehtäessä.

Tiedonkeruu historiikkaa varten alkoi työharjoittelulla Riku Motorissa. Harjoittelu kesti tammikuusta toukokuuhun 2011, ja sen aikana tutustuimme Riku Motoriin ja sen historiaan pääpiirteittäin. Routu kertoi monia tarinoita ”villistä 80-luvusta”, tapaamistaan henkilöistä ja järjestämistään ”tempauksista”. Lisäksi keräsimme ennakkoon materiaalia historiikkiin skannaamalla vanhoja lehtileikkeitä ja käymällä läpi valokuvia, joista Roudon kanssa valitsimme parhaita ja merkityksellisimpiä. Työharjoittelussa pääsimme historian keräämisen lisäksi myös konkreettisesti tekemään historiaa, sillä olimme mukana avaamassa Roudon moottoripyörämuseota (ks. kohta 4.6). Arkisten keskustelujen ja työnteon lomassa kerätyn ennakkotiedon perusteella pääsimme aloittamaan varsinaisen tiedonkeruun.

Yleensä historiantutkimuksessa kirjalliset aineistot ovat päälähde, mutta tässä tapauksessa suurimmasta osasta tapahtumia ei ollut kirjallista tietoa, vaan historiikin tekemisen tarkoituksena oli nimenomaan luoda kirjallinen materiaali Riku Motorin historiasta. (Koskinen ym. 2005, 130-2.) Tärkeimmäksi tiedonkeruumenetelmäksi valitsimme haastattelun, sekä teema- että syvähaastattelun. Pääasiassa haastateltiin Riku Routoa, onhan kyseessä hänen yrityksensä ja hän oli se, joka historiikkaa pyysi. Lisäksi haastateltiin Roudon Maarit-vaimoa, joka on ollut Riku Motorilla 1990-luvulta saakka töissä. Maarit on hoitanut taloushallintoa ja osallistunut myyntiin. Myös Riku Motorin pitkäaikainen työntekijä Joni Broman kertoi Vesijärvenkadun ajoista muutamia muistojaan. Varsinaisten haastattelujen lisäksi Riku Roudolle annettiin hänen pyynnöstään nauhuri jatkuvaan käyttöön. Näin hän voisi tallentaa mieleen tulleen muiston heti, eikä se pääsisi taas unohtumaan.

Kun historiantutkimuksen aineistona käytetään kertomuksia, ongelmalliseksi nousee, ”millaisia vinoumia ajan kulumisen aiheuttaa muistiin” (Koskinen ym.

2005, 147). Ihmisen muisti on rekonstruktiiivinen eli jokainen luo muistot omista lähtökohdistaan, tekee erilaisia päätelmiä ja kohdistaa huomionsa eri asioihin. Muistot eivät ole objektiivisia kuvauksia tapahtumista (Anderson 1994, 294-295). Yhden ihmisen muisto tapahtuneesta saattaa muuttua ajan myötä, kun mielipiteet ja asenteet muuttuvat sekä eri ihmisillä voi olla erilainen käsitys tapahtuneesta. Lisäksi ajan kuluminen saattaa vaikuttaa muistojen sijoittamiseen ajallisesti. (Katajala 1990, 42-43.) Opinnäytetyössämme se, että muistot eivät kuvaa mennyttä tapahtumaa täysin oikein, ei ole huono asia, vaan pikemminkin päinvastoin - tavoitteenahan oli kuvata historia nimenomaan Roudon näkökulmasta. Muistojen ajoitusta taas pyrittiin varmentamaan ja tarvittaessa korjaamaan kirjallisen aineiston avulla.

Aineiston historiikkiin muodostivat siis haastattelut ja aineistolähteet. Aineistolähteet olivat kirjallista aineistoa: lehtiartikkeleita ja valokuvia. Lehtiartikkeleita käytettiin lähinnä varmentamaan tapahtumien ajankohtia, mutta myös tuomaan hieman lisäsisältöä. Riku Roudon valokuva-arkistoista, joista löytyy satoja kuvia, poimittiin muutamia olennaisia. Ne on sijoitettu tekstin sekaan ilmentämään ajan kuvaa ja yrityksen olemusta. Historiikin tuottamiseen käytetty aineisto on listattu lähdeluettelossa.

3.3 Haastattelujen toteutus ja litterointi

Ennen haastatteluja koostimme ennakkotietojemme perusteella hahmotelman historiikista. Totesimme yhdessä Riku Roudon kanssa, ettäärkevin ja selkein lähtökohta Riku Motorin historiikkiin on jakaa se kolmeen pääosaan toimipaikkojen perusteella

- A. Riku Motorin alku Kisällinkadulla
- B. unelman toteutuminen Vesijärvenkadulla
- C. siirtyminen Moisionkadulle.

Ensimmäiset haastattelut sovittiin pidettäväksi lokakuussa 2011 ja ne sujuivat suunnitelmien mukaisesti. Historiikin hahmotelman perusteella olimme valinneet

aiheita, ajanjaksoja ja teemoja kysyttäväksi haastatteluihin. Ensimmäiseksi haastateltiin Riku Routoa, ja teemahaastattelussa lähdettiin liikkeelle yrityksen perustamisesta. Routu innostui kertomaan muistoja myös ajalta ennen Riku Motoria. Toinen tärkeä kysymys oli Vesijärvenkadun huoltoasema ja miten siihen päädyttiin. Lisäksi kysyimme, sekä hyviä että huonoja muistoja yrityksen eri ajoilta. Riku Roudon lisäksi haastattelimme hänen vaimoa Maarit Routoa sekä Joni Bromania. Kaikissa kolmessa haastattelussa käytettiin samaa teemarunkoa apuna, ja haastateltavan kertomusten mukaan kysyttiin lisäkysymyksiä.

Haastattelujen jälkeen nauhoitteet litteroitiin ja aineiston perusteella täydennettiin historiikin hahmotelmaa. Olimme suunnitelleet, että seuraava haastattelu pidettäisi marraskuun 2011 lopussa ja kolmas, viimeinen, ennen joulua. Haastateltavilla oli kuitenkin muita sitoumuksia, ja suunnitellut haastattelu-aikataulut jouduttiin perumaan. Toinen haastattelu voitiin pitää vasta seuraavan vuoden puolella, helmikuun 2012 alussa Helsingin moottoripyörämessujen jälkeen.

Haastattelujen aikataulun muutosten vuoksi koko opinnäytetyön aikataulu viivästyi. Jouduimme tunnustamaan, että työ on mahdoton saada alkuperäisen aikataulun mukaisesti valmiiksi. Teimme uuden aikataulun haastatteluille ja koko prosessille. Uusi, tarkennettu ja lopullinen aikataulu työvaiheineen on kuvattu alla olevassa kuviossa. Vaaleammalla olevat kohdat oli tässä vaiheessa jo tehty, mutta selkeyden vuoksi ne otettiin kuvioon mukaan. Virallinen viimeinen palautuspäivä oli 10. huhtikuuta 2012, mutta työskentelytapamme tuntien ja aikaisemmista virheistä ja unettomista viimeisistä öistä viisastuneina sovimme, että työmme on valmis viikko ennen deadlinea. Sitten oli luvassa parin päivän tauko, ja juuri ennen palautusta luimme työn vielä ajatuksella läpi. Kun julkaisuseminaari on pidetty ja vaaditut korjaukset tehty, luovutamme historiikin toimeksiantajan käyttöön toukokuussa.

Kuvio 3. Työn lopullinen aikataulu työvaiheineen.

Tapaaminen Rikun kanssa 8. helmikuuta, Rikukin on innoissaan ja herännyt, että nythän tähän on pakko panostaa kun muuten tytöt ei valmistu eikä historiikkia tuu muuten ikinä. Ja kun koko aika tulee lisää ihania muistoja, joita pitäisi tallentaa. (Ote kirjoittajien historiikkiprojektin fiilispäiväkirjasta 2012.)

Helmikuussa pääsimme haastattelemaan Riku Routoa toiseen kertaan. Oli sovittu, että tätä haastattelua varten Routo miettii itse muistoja, jotka hän haluaa tallennettavan. Haastattelussa hän kertoi vapaasti valmiiksi miettimäänsä muistoja ja lisäili asioita sitä mukaa, kun niitä muistui mieleen. Kysyimme vain muutamia tarkentavia kysymyksiä välillä, lähinnä vuotta tai aikaa, johon tapahtuma sijoittui. Haastattelu suoritettiin syvähaastattelun tyyliin.

Kolmanteen ja viimeiseen varsinaiseen haastatteluun olimme taas valmistelleet kysymyksiä ja aiheita. Kysyimme lisätietoa esimerkiksi aikaisemmin vain ohimennen mainituista Lahden moottoripyörämessuista ja ajanjaksoista, joista oli tullut vähemmän asioita esiin aikaisemmissa haastatteluissa. Tämä haastattelu oli vapaamuotoisempi, ja paikalla olivat sekä Riku että Maarit Routo, ja he täydensivät toistensa kertomuksia.

Kaikki haastattelut suoritettiin rauhallisessa paikassa ”suljettujen ovien takana”, jotta häiriöitä tai keskeytyksiä ei tulisi. Ensimmäiset haastattelut suoritettiin kullekin haastateltavalle yksitellen. Haastatteluissa oli rento ja avoin tunnelma, tunsimmehan kaikki toisemme entuudestaan. Haastattelut nauhoitettiin ja haastattelun jälkeen litteroimme nauhoitteet. Litteroinnit toteutettiin sanataarkasti siten, että jokaista ”öö”:tä tai änkytyskohtaa ei kirjoitettu. Haastateltavien toiveita kunnioitettiin: nauhuri pysäytettiin tarvittaessa, he saivat muuttaa sanomisiaan ja muutama nauhoitettu tarina jätettiin pyynnöstä kertomatta historiikissa (Cowan & Milne 2001). Opinnäytetyön valmistuttua litteroinnit palautetaan toimeksiantajalle ja ne arkistoidaan Riku Motorin tiloihin.

3.4 Aineiston työstäminen ja tekstin muotoilu

Historiaa on kerrottu aina, ja yksi varhaisimmista kirjoitusoppaista löytyykin jo 160-luvulta jKr. Syyrialaisen Lukianoksen ”Miten historiaa on kirjoitettava” -oppaassa on edelleen hyödyllisiä ohjeita. Hän toteaa, että historioitsijan tulee olla suorapuheinen ja kertoa totuus selkeästi. Kirjoittaessa saa käyttää kielikuvia, mutta tekstin on oltava ymmärrettävää niin, että tavallinen ihminen ymmärtää sen. (Lukianos 2002, 73-74.) Historiankirjoittajan tehtävästä Lukianos kertoo, että

[...]hänen on järjestettävä tapahtumat hyvin ja esitettävä ne mahdollisimman selvästi. Jos sitten joku kuulijoista luulee näkevänsä kerrotun selvästi omin silmin ja sen vuoksi kiittelee esitystä, silloin työ on todella täydellistä[...]. (Lukianos 2002, 80.)

Riku Motorin historiikin kirjoittamisen tavoitteina oli juuri selkeäkielisyys, jotta kaikki voivat lukea sitä, sekä yhtenäisen ja viihdyttävän tarinan kirjoittaminen. Tärkeä, joskin ongelmallinen, kysymys oli, kuinka yrityksen omaperäinen tyyli

saadaan näkymään tekstissä. Ensimmäisten litterointien jälkeen alkoi aineiston työstäminen ja vastauksen etsiminen tuohon kysymykseen. Järjestimme litteroinnit aikajanelle, josta alkoi muodostua historiikin rakenne.

Tässä kohtaa kielelliset valinnat nousivat tärkeiksi. Aineistoja ja lähdekirjoja aikamme tahkottuamme vastaus alkoi muodostua: tekstissä on käytettävä suoria lainauksia Riku Roudon haastatteluista. Hänellä on paitsi lahtelainen myös värikäs puhetyyli ja sanasto, joten emme nähneet muuta vaihtoehtoa. Vakkuri (2005, 29) neuvoo elämäntarinaa kirjoitettaessa käyttämään kerrontaa ja lainauksia rinnakkain, ja myös ”Historiikinkirjoittajan oppaassa” (Katajala 1990, 38) ehdotetaan suorien lainausten käyttöä tuomaan ”paikallisväriä” ja keveyttä tekstiin.

3.4.1 Elämäkerrallinen näkökulma

Opinnäytetyömme keskiössä on Riku Motor, mutta yritys henkilöityy sen perustajaan Riku Routoon, ja yrityksen tarinaa on mahdotonta kertoa ilman tarinoita Roudon itsensä elämästä. Kirjoittamamme historiikki ei ole ainoastaan yritysesittely, vaan siinä on myös elämäkerrallisia piirteitä. Hyvä lähtökohta elämäkertaan on Seppälän & Hattulan (2006, 71) toteamus: ”jokainen elämä on tarina, jokaisessa elämässä on monta tarinaa, jotka ansaitsevat tulla tallennetuiksi”.

Nimestään huolimatta elämäkerran ei tarvitse edetä kronologisesti syntymästä vanhuuteen tai kuolemaan, vaikka se on yleisin tapa. Elämäkerran voi kirjoittaa temaattisesti esimerkiksi sairaudesta, rakkaudesta tai uran kehityksestä. Kolmas keino on kirjoittaa katkelmia ja muistoja sitä mukaa, kun ne tulevat mieleen, ja lopuksi karsia ja järjestellä muistoja helpommin seurattavaan muotoon. (Enwald, Vainikkala-Kejonen & Vähäaho 2003, 14.)

Riku Motorin historiikissa on vahvasti elämäkerrallinen ote läsnä: muistoja Riku Roudon yksityiselämästä, jotka liittyvät moottoripyöräilyyn ja ovat eittämättä johtaneet oman moottoripyöräliikkeen perustamiseen. Muistot on kerätty pääosin mielivaltaisessa järjestyksessä, erityisesti syvähaastatteluvaiheessa, kun Routo

kertoi mieleen tulevia muistojaan. Litterointien jälkeen muistojen järjestystä on muokattu kronologisemmaksi.

Lähteiden kannalta elämäkerran lähteet jaetaan fakta- ja fiktiolähteisiin.

Faktalähteitä ovat kaikki kirjallinen materiaali, kuten valokuvat, päiväkirjat, kirjeet, nykyään jopa internet sekä sanoma- ja aikakauslehdet. Fiktiolähteitä taas ovat mielikuvitus, muistot ja eläytymiskyky: menneisyydestään kertoessaan kertoo ikään kuin tarinaa jostain toisesta, ja siihen on eläydyttävä. (Enwald ym. 2003, 16.) Kuten aiemmin esitelty, aineistomme koostuu haastatteluista, valokuvista ja lehtileikkeistä, elämäkerrallisen tutkijan kannalta aineistossa on siis sekä fakta- että fiktiolähteitä.

3.4.2 Inspiraatio karkuteillä

Kun olimme ratkaisseet, mikä olisi historiikin kirjoittamisen lähtökohta – Riku Roudon suorat lainaukset tekstissä – seuraavaksi täytyi omaksua itselleen kirjailijan rooli. Alkuun pääsy tuntui ylitsepäsemättömän vaikealta. Tässä vaiheessa auttoivat erilaiset luovan kirjoituksen oppaat ja asennoituminen niiden ohjaamalla tavalla. Kirjoista löytyi valtavasti lohduttavia ja inspiroivia sanoja.

Kirjoittajan taitoihin kuuluu myös taito narrata itsensä työhön.
(Enwald ym. 2003, 25.)

Tekstiä syntyy vain ja ainoastaan kirjoittamalla. Kirjoittaja ei voi jäädä odottamaan inspiraatiota, innoitusta. (Seppälä & Hattula 2006, 37-38.)

Lopulta päätimme lopettaa inspiraation odottelun, istuimme yhdessä tietokoneen ääreen ja aloimme kirjoittaa. Alku oli haparoivaa, mutta vähitellen kun oli päässyt alkuun ja ohi tyhjän valkoisen sivun ahdistavuudesta, kirjoittaminen tuntui helpottavan. Vakkuri (2005, 9) oli oikeassa sanoessaan, että kirjoittamisen tulee ”ainakin aika ajoin olla iloista toimeliaisuutta, ei tervan juontia”.

Tekstiä muokattiin uudelleen ja uudelleen ja järjestystä muutettiin, mutta se kuuluu kirjoittamiseen. Alkuperäinen suunnitelma kolmesta pääosasta toimipaikkojen mukaan muuttui, kun aineistoista erottui Riku Roudon lapsuus ja nuoruus, aika ennen Riku Motoria sekä Roudon vuoden takainen toimialan

laajennus moottoripyörämuseoon ja –kahvilaan. Päätimme erottaa nämä omiksi otsikoikseen.

Riku Roudon äänellä kerrotut tarinat tekstissä tuovat siihen elämäkerrallista tuntua, mutta myös sopivaa ”ronskiutta”, ja se antoi muun tekstin kirjoittamiseen rohkeutta ja vapautta. Historiikista haluttiin tehdä sellainen, että siihen voi eläytyä, joten Roudon värikkäiden lainausten lisäksi käytettiin paljon kuvia, jotta tarinaa tuntematon lukija näkee päähenkilöt ja tämän on helpompi nähdä tapahtumat ”selvästi omin silmin”, kuten Lukianos (2002, 80) kuvasi.

3.4.3 Viimeinen silaus

Tapasimme Riku Roudon vielä ennen työn palautusta. Esittelimme kirjoittamamme historiikin ja annoimme sen Roudon luettavaksi. Tapaamisen tarkoitus oli korjata kaikki asiavirheet, joita haastattelunauhoja tulkitessa on voinut tulla, ja lisäksi varmistaa epäselvät vuosiluvut ja henkilöiden nimet. Kävimme vielä yhdessä läpi valokuvat, jotka historiikkiin tulisivat, ja saimme hyväksynnän historiikille.

Lopuksi luimme työn itseksemme läpi. Pyysimme muutamaa ulkopuolistakin lukemaan koko työn, sillä kun itse on tekstiä kirjoittanut, korjannut, muotoillut uudelleen ja vielä vähän korjannut, tulee sokeaksi omalle tekstilleen eikä välttämättä näe epäjohdonmukaisia lauseita tai kirjoitusvirheitä. Kun työlle saatiin hyväksyntä ulkopuolisilta lukijoilta, se voitiin viimein palauttaa.

3.5 Prosessin arviointi

Riku Motorin historiikin tuottaminen oli yllättävän haasteellinen, mutta mielenkiintoinen prosessi. Sen oli suunniteltu kestävän 13 kuukautta, tammikuussa 2011 alkaneesta työharjoittelusta opinnäytetyön palautukseen helmikuun alussa 2012. Aikataulu kuitenkin venähti, kun toimeksiantajilla oli joulun 2011 aikaan muita kiireitä. Prosessi kesti loppujen lopuksi 15 kuukautta, ja työn palautus viivästyi vain kaksi kuukautta, huhtikuun 2012 alkuun.

Aineistonkeruun menetelmiksi valitsimme haastattelun sekä kirjallisen materiaalin käytön ennakkotietomme lisäksi. Työharjoittelu ennen varsinaisen tiedonkeruun aloittamista oli odottamattoman tärkeä apu. Ilman ennakkoymmärrystä yrityksestä, saati sitten tuntematta Riku Routoa tai muita haastateltavia, on vaikea kuvitella, että historiikin tekemisestä olisi tullut mitään. Kun tiesimme suurin piirtein taustat, oli helppo lähteä liikkeelle ja miettiä kysymyksiä.

Varsinaiset aineistonkeruukeinot olivat tehokkaita ja saimme runsaasti materiaalia käytettäväksi historiikkiin, jouduimme jopa karsimaan sitä. Haastattelu oli ehdottomasti paras keino saada tietoa Riku Routolta, hän kun on verbaalinen ihminen. Valmiiksi mietittyjen kysymysten ja teemojen sekä vapaan kerronnan yhdistelmä toimi hyvin: saimme haluamiimme kohtiin lisää sisältöä ja tarkennuksia ja Routo sai historiikkiin haluamansa tarinat. Routo toivoi ensimmäisen haastattelun jälkeen nauhuria vapaaseen käyttöön, jotta voi omaan tahtiinsa nauhoitella muistoja. Se ei kuitenkaan osoittautunut lainkaan toimivaksi keinoksi, vaan Routo selvästi tarvitsee ”yleisön”, jotta hän maltaa pysähtyä ja muistella hetken.

Haastattelujen toteutus onnistui hyvin ja ne sujuivat rennosti, avoimesti ja luontevasti. Haastateltavat tunsivat meidät entuudestaan, joten keskinäinen luottamus oli jo syntynyt, eikä ylimääräistä jännitystä ollut. Litterointikin helpottui, kun puhe oli luontevaa eikä arastelevaa.

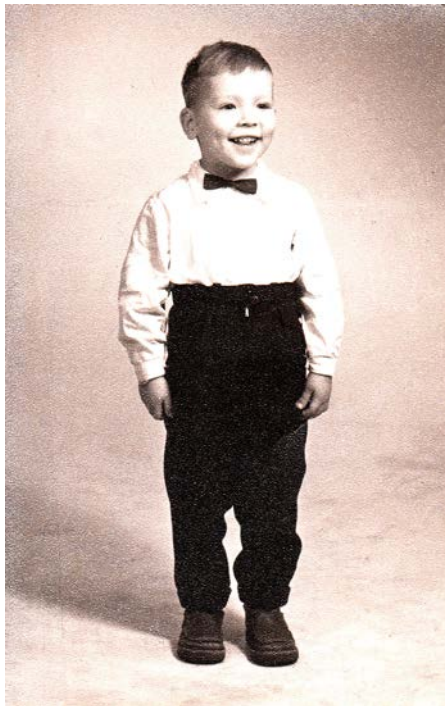
Työläin ja tuskaisin osa prosessissa oli varsinainen kirjoittaminen, tai oikeastaan kirjoittamisen aloitus sekä viimeinen kirjoitusasun hienosäätö ja pilkun viilaaminen. Kirjoittamisoppaiden avulla tajusimme, että aloittamiseen ei ole oikotietä eikä inspiraatiota voi jäädä odottelemaan, vaan itsensä on yksinkertaisesti pakotettava aloittamaan. Sen jälkeen helpotti.

Historiikin kokoamisprosessin aikataulu viivästyi ja oli hieman liian niukka. Lopussa meinasi tulla kiire, mutta deadlinehan on tunnetusti tehokkain motivoija. Varsinaista historiikkia arvioidaan kohdassa 5. Yhteenveto (ks. s. 51).

4 RIKU MOTORIN HISTORIIKKI

4.1 Kohti Riku Motoria

Ensimmäisen moottoripyöränsä 9-vuotias Riku osti omin luvuin. Rahat pyörään Riku oli saanut kokoon keräämällä kuparihylsyjä Hennalan ampumaradalta ja myymällä hylsyt romukauppaan Illen Paavolle. Pyörä oli 200-kuutiainen Triumph Tiger Cub. Rikua arvelutti mitä vanhemmat sanoisivat, joten hän meni ”faijalta kysyy et mitäs jos ostasin moottoripyörän. Se sano, että senkus ostat omilla rahoilla, ni mä sanoin, että lähetään kattoo se on tuolla liiterin takana”. Alla olevassa kuvassa (kuva 2.) on 4-vuotias Riku vuonna 1961 Bayer-mopon selässä. Hän löysi tänä vuonna (2012) samanlaisen mopon ja se on tulossa Rikun omistamaan moottoripyörämuseoon (ks. kohta 4.6) näytille.

Kuva 1. Riku pienenä poikana

Kuva 2. Riku 4-vuotiaana

Kun ikää tuli lisää, kiinnostus moottoripyöriin kasvoi ja kouluinto laantui, loppujen lopuksi niin paljon, että Riku lähti ”15-vuotiaana koulusta litomaan ja raksalle duuniin et pääs ostaa motocrosspyörän ja alottamaan vaatimattoman kilpa-ajouran”. Kodin lähellä Hennalassa oli aikanaan Konetalo, jossa oli

Suzukin jälleenmyynti. Riku oli kaverinsa Riikosen Jukan kanssa tiimikuskeja, ja mukana menossa oli myös Martti Pesonen¹, jonka menestys innosti nuoria poikia.

Kity-käytävän avajaisissa esiintyy Danni

Imatran ajot oli aikoinaan Suomen yksi suurimmista festivaaleista. Riku oli ensimmäisen kerran siellä vuonna 1972 katsomassa, kun Jarno Saarinen² voitti maailmanmestaruuden. Riku lähti reissuun Räsänen Jullen kanssa, jonka kanssa he kävivät ensin Rautatienkadun Alkon hinnastosta katsomassa mikä on halvinta viiniä. Halvimmaksi osoittautui espanjalainen Rio Tinto -viini, jonka hinta oli kaksi markkaa ja 40 penniä per pullo. ”Ostettiin repulliset täyteen Rio ja Tintto ja lähetettiin jo keskiviikkona liftaamaan Imatralle.” Riku ei muista millä he Imatralle pääsivät, mutta pääasia on, että perille pääsivät. Heillä oli mukanaan harjateltta ja armeijasta saatu lakattu sadeviitta. Pojat pistivät teltan pystyyn ja lähtivät Rio Tinto -pullojen kanssa kylille.

Jullen mummo asui Imatran keskustassa ja oli osannut kertoa, että sinne on juuri avattu samana päivänä city-käytävä. ”Meit nauratti kun se mummo sano, et tänään on kity-käytävän avajaiset ja Danni esiintyy siellä, eli siis Danny.” Pojat kävi katsomassa keikan ja sitten tulikin jo ilta ja alkoi sataa vettä, mutta ”teltast oli tietysti varastettu se sadeviitta”. Riku ja Julle heräsivät aamulla läpimärkinä ja lähtivät leirinuotiolle kuivattamaan vaatteita. ”Siellä oli saksalaisturisteja ja niillä oli Stroh-viinaa ja sitä päästi vähän maistelea.”

Tuli kisasunnuntai, jossa Jarno voitti maailmanmestaruuden. Riku oli palkintopalleilla eturivissä hurraamassa, kun Jarno kruunattiin mestariksi.

4.2 Mr. Cee Cee eli Herra Kuutio

Riku pääsi armeijasta 1978, ja hänen oli tarkoitus alkaa pitää polkupyöräkorjaamo. Paavolassa olevan korjaamon omistaja oli jäämässä

---

¹ Martti Pesonen (syntynyt vuonna 1942) on tunnettu suomalainen moottoripyöräilijä, ajoi kilpaa 1960- ja 1970-lukujen taitteessa MM-tasolla asti (VMPK ry Japsistarot 2012).

² Jarno ”Paroni” Saarinen (1945-1973) oli turkulainen ratamoottoripyöräilijä ja lajin ensimmäinen suomalainen maailmanmestari vuonna 1972. Hän sai surmansa kilpailuonnettomuudessa Monzassa, Italiassa. (Lindfors 2008.)

eläkkeelle, ja Riku oli alustavasti sopinut ostavansa tilat ja jatkavansa korjaamon toimintaa, olihan hän ollut armeijassa polkupyörämekaanikko. Kuinkas sitten kävikään - ”sitten tuli karvapääät Sakke Järvenpää ja Mato Valtonen, jotka kerto, että he ovat perustamassa moottoripyöräliikettä Lahteen”. Samaan aikaan Riku luki matematiikkaa ja äidinkieltä kansalaisopistossa ja pyrki tekniseen kouluun, ja pääsikin Kotkaan rakennuslinjalle. ”Mutta Sakke ja Mato houkuttelivat liikkeeseensä puotipuksuksi. Se oli sellain liike kun Mr. Cee Cee, Herra Kuutio. Alotettiin marraskuussa vuonna -80 ja se oli aika värikästä aikaa. Sleepy Sleepers oli silloin suosituimmillaan ja pääsin seuraamaan sitä elämää hyvin läheltä”, Riku kertoo.

Kuva 3. Mr. Cee Cee:ssä, Riku keskimmäisenä

Eräitä tapahtumarikkaita illanviettoja

Mr. Cee Ceen ajoilta Rikulla on huimia muistoja. Yksi mieleenpainuvimpia oli, kun Riku, Sakke, Mato ja Kawasakin sen aikainen pomo Jussi Tele järjestivät Pipun motocross-radalla junioreille motocross-testipäivän. Vetonauloina

tapahtumalla olivat Sleepy Sleepersin jätkät ja Arto ”Artsi” Nyqvist³, kuuluisa surmanajaja. Paikalla oli paljon perheitä ja lapsia ajamassa, ja illalla ajettiin sarjacross-kilpailu, johon kaksi parasta poikaa sai osallistua. ”Pojat oli ihan ilmiömäisiä lahjakkuuksia. He ajoivat jonkinnäköiset kilpauratkin, mutta ei sitte mihkään sen pidemmälle.”

Illan tullen Riku seurueineen lähti silloiseen Nuutti-Grilliin⁴ syömään ja juomaan. Telen Jussi asui Seurahuoneella, ja seurue meni ruokailun jälkeen Jussin huoneeseen tyhjentämään baarikaappia ja suunnittelemaan Seurahuoneen yökerhoon menemistä. Yökerhon ovella heidät kuitenkin käännytettiin pois, koska ”siihen aikaan farmareissa ja jossain t-paidassa ei päässykkään niin helposti sisään, vaan piti olla kulmahousut ja kauluspaidat”. Seurue palasi takaisin Jussin huoneeseen miettimään keinoa sisäänpääsyyn ja tyhjentämään uudelleen täydennettyä baarikaappia.

Päivän tapahtumasta mukaan tarttuneet tytöt lähtivät hakemaan pojille omien vanhempiensa vaatteita. Sillä aikaa pojat yrittivät päästä yökerhoon omissa t-paidoissaan, joihin Sakke oli valmistanut kaulukset servieteistä, mutta taas heidät käännytettiin. Tyttöjen palatessa takaisin Riku sai päälleen muun muassa kiiltävät lurex-kankaiset housut, joissa hän pääsi baariin sisään. Koko muu värikäs porukka päästettiin vihdoinkin sisään, mutta mukana ollut surmanajaja Nyqvist ei päässyt. Näin ollen seurueen tie vei jälleen takaisin Jussin huoneeseen. ”Sit istuttiin siinä ja Artsi katto Jussia ja sano, että mehä ollaa muuten ihan saman kokoset, että mennää sun vaatteilla vuorotellen sinne yökerhoon.” Artsi aloitti vuorottelun ja illan isäntä jäi huoneeseen odottamaan omaa vuoroaan. Kellon tullessa kolme seurue huomasi, että isäntä, jonka piikkiin koko ilta oli syöty ja juotu, odotti edelleen vuoroaan huoneessaan. ”Sitte me mentii hotellihuoneeseen ja tää Jussi puhu aina, et ’kiva kiva pojat’ ja nyt se taas pääs sanoo et ’kiva kiva pojat, mä vähä oottelin teitä’.”

---

³ Arto ”Artsi” Nyqvist on suomalainen moottoripyöräilijä, mutta tunnetuksi hän on tullut näyttävistä stunt-tempuistaan (Wikipedia 2012a).

⁴ Nuutti-Grilli oli tuohon aikaan ”menomesta”. Nykyisin sen paikalla toimii Ravintola Jackalope (Vesijärvenkatu 22).

Toinen mieleen painunut reissu ajoittuu 1980-luvun alkuun, kun purjelautailu oli suuressa suosiossa, ja näin ollen moottoripyörien lisäksi Mr. Cee Cee:ssä myytiin myös surffi- ja pujottelutarvikkeita. Lahden Tiirismaalla oli pujottelukisat, joiden jatkoksi Mr. Cee Cee järjesti yhdessä Lahden freestyle-porukan kanssa kisascon Nuutti-Grillissä. Yksi illan isännistä, Riku, poistui kesken discon kotiin nukkumaan huonon olon takia.

Sängyssä hetken pyörityään Riku päätti lähteä takaisin katsomaan discon menoa, mutta tapahtuma oli juuri loppuillaan. Riku tapasi discon ulkopuolella ystävänsä Maipin, joka oli menossa Nuutti-Grillin yläkerrassa asuvalle Mr. Cee Ceen:n sihteerille Pohjan Ritulle yöksi, ja lähti tämän kanssa kävelemään discolta pois päin.

Matkan varrella oli grilli nimeltä Keittiöruutu⁵, jota kutsuttiin tappelumaineensa takia myös Urheiluruuduksi. Eräs Rikun kaveri oli grillillä syömässä hodaria, kun joukko ihmisiä tuli hakkaamaan häntä nyrkkiraudalla. Pahoinpitelyn seurauksena hänen silmänpohjaluu murtui ja näkö heikkeni. Maippi meni kysymään pahoinpitelijöiltä, ”et mitä te viatonta miestä löitte? ni ne täräytti sitäki turpaa avokämmenellä ja silt rupes huulest tulee verta. Sitte mä panin ne jätkät ketoo siihen nakkarille”, muistelee Riku. Kun joukko lähti karkuun, Riku ja Maippi menivät lähellä olevaan puhelinkioskiin soittamaan Ritulle, että heidän olisi päästävä sisään.

Pahoinpitelijät palasivat takaisin suuremmalla porukalla ja piirittivät puhelinkioskin. ”Sit mä katoin, etten mä voi karkuu lähtee, et nää hullut löi jo kerran Maippia. Mä menin siihen ulos ja sanoin: ’jonoon järjesty ja tulkaa yks kerrallaa’ ja sit niitä tuli joka puolelta ja mä tiputtelin niit jätkii ja väistelin, mut sit joku pääsi mun taakke, mä näin ku vilahti ja yks niist veti mua litran pullolla ja hirvee reikä päässä”, kuvailee Riku kauhun hetkiä. Iskun seurauksena Riku kaatui polvilleen, ja joukko alkoi potkia häntä, mutta hän sai otettua potkuja käsillä vastaan ja pääsi nousemaan ylös maasta. Rikun päästä ”tuli verta ku härän kurkusta.”

---

⁵ Keittiöruutu sijaitsi Nuutti-Grillin vieressä, senkin tilat ovat nykyisin Ravintola Jackalopen käytössä.

Riku pääsi pakenemaan takaisin Keittiöruudulle, jossa hän yritti napata omistajan kädestä pihaharjaa, mutta tämä ei luopunutkaan harjasta, vaan kaksikko veti harjaa edestakaisin sillä aikaa kun joukko saavutti Keittiöruutua. ”Sit mä nappasin sen harjan ja annoin niille jätkille kyytiä.” Samalla hetkellä paikalle ilmestyi jenkkiauto, jonka kyydissä joukko pakeni pois paikalta.

Rikun pää oli vuotanut niin paljon verta, että taju alkoi lähteä, joten hän pyysi Keittiöruudun omistajaa soittamaan ambulanssin. Tämä oli kuitenkin niin hermostunut aikaisemmin tapahtuneesta harjavälikohtauksesta, ettei suostunut soittamaan apua. ”Menin ite sisälle Keittiöruutuun soittamaan ambulanssia ja vaikka olin jo ihan tajuttomuuden rajoilla, ni ne sano, että voitsä tulla taksilla, että ei toi kuulosta vakavalta. Sit mä sanoin, et täs on aika kiire, et jos ne apinat tulee viel takas, ni enhä mä pysty millää puolustaa itteeni.” Riku tilasi taksin, mutta kuski ei ottanut häntä kyytiin, koska hän oli ihan veressä. Sen jälkeen tuli ambulanssi ja Riku vietti yön poliklinikalla.

Ulkomaille jäniksenä

Rikun ensimmäinen kunnan ulkomaanmatka oli tämän kaverin Jussi Rantasen kanssa moottoripyörämessuille Milanoon. Kun vuonna -81 meni pakettiautolla Moottoriliiton lisenssillä Finnjetillä Saksaan, sai kahden hengen hytin veloitusetta. Jussi tankkasi ennen lähtöä löpöä eli polttoöljyä, vaikka Suomessa ei saanut ajaa sillä, mutta se oli puolet halvempaa.

Sitten he saapuivat laivan lähtöpaikkaan Helsingin Katajanokalle, ja ennen tullia Jussi käski Rikun mennä pressun alle piiloon. ”Eli mun ensimmäinen ulkomaan matka oli jäniksenä.” Kaikesta huolimatta kaksikko pääsi perille ja messuille. Siitä lähtien Riku on käynyt Milanon messuilla joka vuosi lähes 30 vuoden ajan. Perinne katkesi vuonna 2011, kun Rikun projekti (ks. kohta 4.6) vei niin paljon aikaa, ettei messuille ollut aikaa lähteä.

Eräs toinenkin matka, tällä kertaa Kölniin, on jäänyt Rikun mieleen. Hän lähti kaverinsa Ilkka Savolaisen kanssa ensin Ruotsiin, jossa Ullevissa oli isot supercross-kisat ja sieltä he jatkoivat Etelä-Ruotsiin 250-kuutioisten pyörien maailmanmestaruuskisoihin. Matka jatkui Hampuriin ”missä vähä rellestettiin” ja

sieltä he olivat menossa Hollantiin, jossa Ilkka asui MM-tason motocross-uransa ajan. ”Ike sano, et koht tullaan muuten semmosee paikkaan mis hänellä hajos moottori pakettiautosta. Tää on ihan uskomaton juttu, mut samal hetkellä tuli savupilvi mejjän bemarkista ja kone paskana.” Kaksikko ajoi vapaalla auton tien toisella puolella olevalle levähdysalueelle, jossa Ilkankin auto joskus seiso. Ilkka pääsi sanomaan, että hän tuntee lähistöllä olevat autokorjaamot.

Auto jouduttiin jättämään sinne, mutta heidän onneksi Rikulla oli sellainen vakuutus, että he saivat vuokrattua sijaisauton veloituksetta. Hollannin ja suunnitelmissa ollut Belgian pysähdys jäivät tekemättä, ja kaksikko ajoi suoraan messuille Kölniin. ”Kölnistä oltais saatu vakuutuksen piikkii ilmanen junamatka kotiin, mut me oltii sitä mieltä, et otetaa laiva ja sitku mentii sinne laivaa ni laivan kapteeni sattu tulee vastaa ja se tuns mut jostain ja sano sille sisäänkäynnissä olevalle mimmille, et ota jätkät vaa sisää. Sit siel sattu ole Savolaisen Ilkan tuttu hovimestari, et huolto pelas kyl laivalla sen jälkee hyvin”.

4.3 Riku Motorin alku Kisällinkadulla

Mr. Cee Cee oli tunnettu liike ja siellä kävi ihmisiä ympäri Suomen, ”mutta se oli semmonen sirkus”, että Rikun mielessä kytenyt ajatus omasta moottoripyöräliikkeestä sai vihdoon tulta alleen.

Vuonna 1984 Riku hankki Heikkilän Tanen kanssa Kisällinkadulta vanhan tehtaam alakerrasta varastotilan, josta Riku omisti isomman ja Tane hieman pienemmän osan. Tane rakensi omissa tiloissaan Custom Bikessa ensimmäisten joukossa Suomessa Harley-Davidsonia ja toisella puolella Riku myi niitä. Rikun yrityksen nimeksi kaavailtiin ensin muun muassa Banzai Bikea, mutta loppujen lopuksi päädyttiin helpommin lausuttavaan nimeen, Riku Motoriin.

Riku Motor rekisteröitiin yrityksenä kaupparekisteriin vuonna 1985. Siellä myytiin käytettyjä moottoripyöriä, ja jo tuolloin Riku osti isoja varuste-eriä. Liike oli erikoistunut motocrossiin ja enduroon, ja Riku Motor olikin Suomen suurimpia Kawasakin crossipyörien jälleenmyyjiä. Sen lisäksi myynnissä oli muitakin maastopyörämerkkejä, esimerkiksi KTM. ”Kauppa oli silloin aika pientä, verrattuna 90-luvun lopun hyviin aikoihin, mutta pienellä porukalla tehtiin töitä ja

siitä leipä saatiin”. Kaupankäynnin lisäksi huoltotoiminta on ollut alusta asti mukana, ja alkuun Pete Urpalainen alkoi pitää huoltoa.

Riku Motorilla oli usein koululaisia TET-päivinä, ja yksi näistä pojista, Joni Broman, jäi sille tielleen. Jonista tuli Rikun luottomyyjä 1990-luvun alusta ja hän kuuluu edelleen ydinporukkaan.

Riku toi Kisällinkadun aikaan Jenkeistä vanhoja Harley-Davidsonia ja kun ihmiset kuulivat milloin pyöriä tuli, ”jengi oikeesti tappeli pihalla että kuka saa pyörän. Siihen aikaan Harley-Davidsonia ei ollut Suomessa, joten silloin oli todellakin myyjän markkinat”.

Romut ulos ja myymään

Kisällinkadun tiloissa oli takahuone, jota sanottiin ”perähelvetiksi”, koska se oli täynnä romua eikä ovesta mahtunut kunnolla edes sisään.

Ikuinen projekti jota kaikki joutu siivoamaan, mutta kukaan ei koskaan saanu siivottua. (Joni)

Rompetori sai vuonna 1985 alkunsa tuosta takahuoneesta, kun romut kannettiin pihalle myyntiin. Rompetoria on pidetty lähes joka vuosi vähän eri mittakaavoissa. Myös ensimmäiset antiikkimootoripyöränäyttelyt järjestettiin Kisällinkadulla samoihin aikoihin.

”Vaihdoissa käy vaikka mummon vanhat kalsarit”

Ensimmäinen paikallinen radio, Rytmiradio, aloitti toimintansa Lahdessa 1987. Kanavalla pyöri Riku Motorin ensimmäinen radiomainos, jonka alussa oli musiikkia ja mainospuhetta ”ja lopussa sanottiin, että vaihdossa käy vaikka mummon vanhat kalsarit”. Mainos herätti vääjäämättä huomiota ja Riku sai vaihdossa moottoripyörästä esimerkiksi elävän tiikeripythonin. Python oli nimeltään Jaska ja se asui Rikun luona. Riku oli tuolloin juuri alkanut tapailla Maaritia (nykyään vaimo), joka ei kiemurtelevan asukin takia viihtynyt juurikaan Rikun asunnolla, joten Riku myi sen eläinkauppaan, jossa Jaska eleli tovin ennen kuin se kuoli flunssaan.

Motocrossia pikkuväelle

Kisällinkadun toimipisteen aikaan Riku alkoi järjestää motocross-kouluja lapsille. Motocross-urheilijoiden suoritusmotivaatiosta ja riskien hallinnasta kertoneen väitöskirjan kirjoittanut Raimo Ekman oli koulun pääopettaja. Motocross-koulua pidettiin Lahdessa Kukonkoivun ja Pipon radoilla noin kymmenenä vuotena.

Kaikille lapsille oli hankittu mitalit ”ja muumilimpsaa ja pokaalit aina kolmelle parhaalle, ja kiven päällä kun ne ruiskuttivat toistensa niskaa sitä muumilimpparia, se oli aika hienoo”. Päätöskilpailuihin oli hankittu palkintojen jakajaksi joku sen hetken huippuajaja tai muu tunnettu henkilö, jota kukaan ei etukäteen tiennyt. Vieraina olivat muun muassa Juha Salminen⁶, Joël Smets⁷, Janne Ahonen ja Ismo Vehkonen.

Kuva 4. Motocross-koululaiset.

Ismo Vehkonen on Rikun mielestä lahjakkaimpia kuskeja joita Suomessa on ikinä ollut. Ismon huonon onnen takia tämä loukkaantui monta kertaa, mutta parhaina vuosina hän ajoi SM 500-sarjassa 1. ja 2. sijoille. Riku muistelee, että Ismo lähetti

---

⁶ Juha Salminen (s. 1976) on enduron moninkertainen maailmanmestari (Juha Salminen 2012).

⁷ Joël Smets (s. 1969) on belgialainen motocrossin maailmanmestari (Wikipedia 2012b).

hänelle joka kisasta postikortin. ”Sinä talvena, kun Ismo oli parhaimmillaan, Italiassa hän ajoi mestaruussarjassa ja tuli toiseksi, hävisi vissiin yhdellä pisteellä Eric Geboersille ja keskeytti yhden erän, mutta jos hän olis ajanu maaliin, ni hän olis ollu mestari, ja se oli musta lähes sama ku maailmanmestaruus”. Myöhemmin Ismo on voittanut veteraanien maailmanmestaruuden ja johtanut oman sarjansa taulukoita maksimipistein. ”Hän oli vasta 17-vuotias, joten hän joutu ajamaa sellasta tehdas-Honda mikä oli hirviö, et jos hän olis ajanu 250-kuutioisella ni historia olis motocrossissa ihan erilainen.”

Kun Ismolla oli noin 16 vuotta ikää, hän oli ensimmäinen sponsorikohde jota Riku Motor alkoi tukea. Sponsoroinnista tehtiin kirjallinen sopimus ja Ismo mainosti Riku Motoria muun muassa ajopaidassaan.

Potku perseelle ja Jenkkeihin

Vuonna 1988 Lahden Suurhallissa pidettiin ensimmäiset isot supercross-kisat. Riku oli aktiivisesti mukana kisoissa järjestäen ajajille muun muassa kisadiskon ja saunomista. Kisoihin saapui ajamaan myös kovan luokan kansainvälisiä tähtiä, esimerkiksi sen vuoden maailmanmestari John Van Den Berk⁸, joka pyysi Rikua hankkimaan hänelle mekaanikon kisojen ajaksi. Riku hankki Van Den Berkille mekaanikoksi Pete Urpalaisen, ”Lötköks sanottiin, semmonen vauhdikas veikko ja hyvä mekaanikko”. Van Den Berk voitti kilpailun ensimmäisenä päivänä ja antoi Petelle voittopokaalinsa kiitokseksi hyvästä mekaanikon työstä.

Riku oli lähdössä toisen kisapäivän aamuna ensimmäistä kertaa Yhdysvaltoihin, mutta järjesti kisadiskon edellisenä iltana ravintola Faaraossa⁹, jota myös Muumioksi kutsuttiin. Pete oli myös kisadiscossa paikalla ja Riku käski, että Peten on lähdettävä kello kymmenen nukkumaan, koska Van Den Berkin pyörä on oltava aamulla huollettuna. Aikaisen herätyksen vuoksi Riku lähti itse kotiin puolen yön aikaan, ja lähtiessään huomasi, että Pete on vielä discossa täydessä juhlavauhdissa. Riku huomautti kellonajasta Petelle ja kehotti tätä lähtemään kotiin.

---

⁸ John Van Den Berk (s. 1967) on hollantilainen motocrossin kaksinkertainen maailmanmestari (Wikipedia 2012c).

⁹ Faaraon paikalla toimii nykyisin Rosso (Aleksanterinkatu 16).

Maarit oli lähdössä ajamaan Rikua kuuden aikaan aamulla lentokentälle, mutta epä tietoisuus Peten voinnista myöhästytti matkalle lähtöä. ”Siihen aikaan ei ollut kännyköitä, tai no oli semmonen 4500 Nokia, semmonen tiiliskivi”, jolla Riku yritti soittaa Petelle kotiin ja Riku Motoriin, mutta ilman vastausta. ”Mä ajattelin, et mä ajan Riku Motorille aamuyöllä ja sit siel oli valot päällä ja tehdas-Yamaha, mikä on suunnattoman arvokas, rötköttää seinää vasten siel, pesemättä ja huoltamatta.” Stereot sen kun pauhasivat ja Pete makasi myymälän sohvalla. ”Potkasin sitä perseelle ja sanoin, et mä oon lähös nyt Jenkkeihin, et toi pyörä pitäs huoltaa ja sun pitäs jäädä pitää tät mun liikettä, et uskallanks mä jättää tän sun käsi. Pete heräs: ’joo lähetää Jenkkeihin’.” Aika-ajojen oli tarkoitus alkaa kymmeneltä, ja loppujen lopuksi Pete virkosi, huolsi pyörän ja Van Den Berk voitti jälleen, ”mut silloin oli vähä jännät paikat”.

Kuva 5. John Van Den Berk ja Pete Urpalainen

Vaikka aika meni tiukille, Riku kuitenkin ehti lennolle Jenkkeihin ja perille päästyään oli myyty. Tähän mennessä Riku on käynyt siellä noin 14 kertaa eikä loppua näy. Harvoin hänen on myöskään tarvinnut palata kotiin tyhjin käsin, vaan kotiin tuotavaksi on löytynyt erinäisiä pyöriä, autoja, valaisimia ja vaikka mitä. Ja

toki matkoilla on tullut tutustuttua monenlaisiin ihmisiin. Kuten Riku itsekin sanoo: ”Siel on niitä aarteita”.

Laman selättäminen

Laman aikaan vuonna 1993 iso motocross-valmistaja Tackla ajautui konkurssiin. Ennen sitä yritys ehti myydä jälkivaatimuksella Italiaan todella ison määrän ajovarusteita, mutta kun vastaanottaja kuuli, että yritys on mennyt konkurssiin, he eivät lunastaneetkaan varusteita. Koko varustekasan arvo oli noin 600 000 markkaa ja kun pesänhoitaja toi tuotteet takaisin Suomeen, hän joutui maksamaan niistä aikaisemmin hyvitetyn 18 % arvolisäveron sekä säilytyskulut Italiasta.

Pesänhoitaja sai tavarat vajaan vuoden päästä vihdoinkin takaisin Suomeen ja ”sit ne seiso tuolla tattarisuossa semmoses puolilämpöses varastossa”. Kuljetus sisälsi noin 460 housua, paitaa ja kaikki parhaat koot, eivätkä ne olleet enempää kuin pari vuotta vanhoja. Riku kävi katsomassa Suomeen tullutta ”varusteläjää”, jolloin pesänhoitaja pyysi koko läjästä 250 000 markkaa, ”mikä oli vaan semmonen märkä uni”. Riku joutui toteamaan, ettei hänellä riitä rahat siihen. Aikaa kului, ja pesänhoitaja otti Rikuun yhteyttä ja ilmoitti, että myy tuotteet 100 000 markalla. Rikulla ei ollut sellaistaakaan summaa sijoitettavana, mutta lähti kuitenkin uudelleen katsomaan tuotteita ja totesi, että tuotepussien sisään oli päässyt vettä. ”Sit mä soitin sille pesänhoitajalle, et saat 15 000 markkaa, et ne on kohta homeessa ne sun vehkeet, et sä joudut viemää ne kaatopaikalle.” Puhelun jälkeen kesti vartti, kun Riku sai takaisin puhelun, että hän saa tuotteet 20 000 markalla, ja sillä puheella Riku osti kaiken.

”Se oli Hesän moottoripyörämessujen aikaa ja laitettiin siel kioski pystyyn, ni mä myin varmaan siel messuilla jollain 50 000 markalla heti sitä tavaraa eikä siit lähteny ku murto-osa.” Pari erää Riku sai myytyä Italiaan ja se oli yksi keino millä Riku Motor selvisi sen hetken lamasta.

Mainontaa ympäri Suomea

Riku Motor osti vuonna 1993 ison pakettiauton, jolla Riku kiersi kevät- ja kesäviikonloppuisin ympäri Suomea moottoriurheilukilpailuissa myymässä Kawasakin varaosia, varusteita ja renkaita. Auto oli maalattu Kawasakin väreihin

ja sitä kutsuttiin nimellä Kawasaki Team Racing Service. Auton teippasivat Jakke Mattila ja hänen vaimonsa Tarja Jernvall, jotka omistavat Mainostoimisto EXX:n. He tekevät edelleen Riku Motorin markkinointi- ja viestintämateriaalit. Reissuista Riku Motor sai lisää tunnettavuutta ja kontakteja.

Kuva 6. Jakke Mattila ja Tarja Jernvall

Prätjän ja Maailman Pienimmän synty

Rikun haaveissa oli saada järjestää moottoripyörämessut Lahdessa. Ensimmäisen pienen moottoripyöränäyttelyn Riku järjesti vuonna 1994 Lahden Kauppakeskus Triossa. Näyttely oli välitön menestys ja se päätettiin järjestää seuraavana vuonna hieman isommin: näyttely siirrettiin Lahden urheilutalolle. Siellä mukaan tulivat maahantuojaat messuständeineen ja tapahtuma alkoi kasvaa. Urheilutalolla messut pidettiin kaksi vuotta, mutta tila jäi liian pieneksi. Neljännen kerran Lahden paikalliset *Prätkä*-nimen saaneet messut järjestettiin Lahden messuhallissa. Messut olivat pitkään Suomen ainoa paikallisnäyttely, ja sen menestyksestä innostuneina muillakin paikkakunnilla alettiin järjestää pieniä näyttelyitä.

Riku järjesti näyttelynsä Lahden Messujen kanssa yhteistyössä monena vuonna, kunnes vuoden 2004 messuja suunniteltaessa Rikulle ja Lahden Messujen

silloiselle toimitusjohtajalle tuli pientä kärhämää. Lahden Messut oli päättänyt järjestää messut itse ja ilmoittanut, ettei Rikun apua enää tarvita. Riku ei jäänyt paikoilleen istumaan, vaan otti tuntemiinsa maahantuojiin yhteyttä ja selitti tilanteen. Yrityksestään huolimatta Lahden Messut ei järjestänyt moottoripyörämessuja, sillä ”maahantuoijat sano niille, et ei me sinne tulla, et se on Rikun juttu. Ne kaikki seiso mun takana”, muistelee Riku.

Ilman keväistä moottoripyörätapahtumaa Lahti ei kuitenkaan tuonakaan vuonna jäänyt, vaan Riku alkoi kehittää Riku Motorin tiloissa ja huoltoaseman pihalla järjestettävää tapahtumaa. Syntyi Prätäkä 2004 -tapahtuma alaotsikolla Maailman Pienin MP-näyttely. Maailman Pienimmästä tuli jokavuotinen tapahtuma, jota jatkui vuoteen 2010 asti. Tapahtumassa oli joka vuosi mukana esiintyjiä ja ohjelmanumeroita, esimerkiksi ensimmäisenä vuonna Jope Ruonansuu ja Halavatun Papat, vuonna 2007 Los Bastardos Finlandeses, vuonna 2008 Crazy World ja stunt show (kuva 7.) sekä Muska vuonna 2009. Näyttelyissä oli aina vanhojen pyörien osasto mukana.

Kuva 7. Maailman Pienin -näyttely.

4.4 Unelman toteutuminen Vesijärvenkadulla

Lahdessa osoitteessa Vesijärvenkatu 7 sijaitsee funktionalismia edustava huoltoasema. Suojelukohteen omistaja oli Lahden kaupunki. Kyseessä on Lahden vanhin huoltamorakennus, vuonna 1931 rakennettu. Huoltoasemana se toimi vuoteen 1978 asti, ja sen jälkeen siinä toimi Sairaankuljetus Ahonen Oy:n päivystyspiste.

Huoltoasema on ollut Rikun haaveissa jo 1970-luvulta. ”Mä oon sanonu mun tutuille ja kavereille et joskus mul on tos moottoripyöräliike, vaikken tienny et alotan mitää liikettä.”

Uusi Lahti –lehdessä oli ilmoitus vuokrattavasta huoltoasemasta, jota Riku kävi muun muassa luottotyöntekijänsä Jonin kanssa pari kertaa katsomassa. Toisella katselukerralla paikkaa oli katsomassa myös Kari Myllys, Lahden katsastuskonttorin päällikkö, joka suunnitteli huoltoasemasta sivukatsastusasemaa. ”Kari oli mun hyvä vanha tuttu, ni mä sanoin sille, et mitäs helvettiä sä tääl teet, et tää on mun, lähe menee.” Rikulla oli todella vähän luottoa siihen, että hänellä olisi mahdollisuus saada huoltoasema itselleen ja näin ollen ajatus haudattiin joksikin aikaa.

Vuokrahakemuksen jättöpäivänä Riku totesi Jonille, että ”ei me mitään menetetä, tehää jonkulainen hakemus”. Tuumasta toimeen - Riku saneli ja Joni kirjoitti vuokra-anomuksen, Riku veti nimen alle ja lähti tukka hulmuten kaasu pohjassa punaisiakin päin ajaen kirjaamolle, jätti auton oven eteen kaksi minuuttia ennen määräaikaa ja sanoi leimaa paperiin ottaessaan että ”tulini nyt ettei jää viime tinkaan”. Siitä alkoi prosessi, ja Riku muistaa, että aina näytti hyvältä, mutta sitten tuli joku este. Loppujen lopuksi tuli ilmoitus, että Rikulla oli ylivoimaisesti paras idea ja pienellä viilauksella paikka on Riku Motorin ja Rikun.

Rikun pitkäaikainen haave toteutui ja hän allekirjoitti 10 vuoden vuokrasopimuksen Lahden kaupungin kanssa Vesijärvenkadun funkkis-huoltoaseman käyttämisestä Riku Motorin liiketiloina. Vuokrasopimuksen päättymisen jälkeen Riku sai ostettua huoltoaseman kaupungilta ja se on edelleen Rikun omistuksessa.

Kuva 8. Riku Motorin tilat Vesijärvenkadun funkki-huoltoasemalla

Tuohon aikaan elettiin syvintä lamaa ja moottoripyöräkauppa oli lähes pysähtynyt. Vuonna 1995 myytiin Suomessa vain 760 moottoripyörää. Riku Motorilla oli rahat loppu, eikä kukaan oikein muista mistä rahat saatiin, mutta jotenkin saatiin raavittua kasaan rahat mittavaan remonttiin, jota huoltoasema kipeästi kaipasi. ”Se oli niin huonos kunnos, ettei siel voinu olla”. Remontti oli valtava, mutta 11. toukokuuta 1995 juhlittiin Vesijärvenkatu 7:ssä uuden Riku Motorin myymälän avajaisia. Paikalle oli kutsuttu maahantuoja, ja Maarit muistaa, että Janne Ahonenkin oli nuorena poikana paikalla.

Se tuntu niin hirveen hienolta olla siinä keskustassa. Sit alko arki. (Maarit)

Siitä se oli sit 96, 97, 98, 99 ihan käsittämätöntä nousua, paikka ku oli paras. (Joni)

Perhe on paras

Rikulle perhe on tärkeä ja se on ollut isossa roolissa yrityksen kasvussakin. Hänestä Riku Motorin nousuvaihe alkoi siitä, kun vaimo Maarit tuli Vesijärvenkadun huoltosikalle töihin. ”Mä oon tukevasti jalat metrin ilmassa ja Maarit on nilkkoja myöten maassa, ni siit tulee hyvä.”

Maarit aloitti työt Riku Motorilla Vesijärvenkadulle muutettaessa. Aluksi Riku ja Maarit pistivät myymälän pätyyn pystyyn pienen 50-luvun tyyllisen kahvilan, jota Maarit pyöritti ja kävi Riku Motorin puolella ainoastaan tekemässä pyörien kauppakirjat.

Pian eräs yrittäjämies alkoi pyöriä Riku Motorilla ja halusi välttämättä avata kahvilan tilalle drive in –hampurilaispaikan. Loppujen lopuksi Roudot taipuivat siihen, ja Riku Motorin yhteydessä toimi American Drive In. Siellä työskenteli amerikkalainen kokki, tämän vaimo ja Maarit. Ruoka oli hyvää, mutta omistaja kuitenkin tuli päivittäin vahtimaan, kävikö siellä tarpeeksi asiakkaita. Kun business ei heti lähtenyt nousukiitoon eikä yrittäjä kärsimättömänä malttanut odottaa, että hampurilaisbaari kotiutuu Vesijärvenkadulle, sen toimintaa kesti vain vuoden verran. Sen jälkeen tila otettiin Riku Motorin käyttöön ja siitä lähtien Maarit on ollut täysipäiväisesti Riku Motorin hommissa.

Maarit muistaa, että kun hän oli aloittamassa töitä Riku Motorissa, heitä varoiteltiin yhdessä työskentelyn pilaavan avioliiton. Roudoille ei kuitenkaan käynyt niin.

Nyt ollaan tehty yhdessä töitä 16 vuotta ja suhde vaan paranee, meille se sopii. (Maarit)

Toukokuussa 1991 syntyi Rikun ja Maaritin esikoinen Jori ja helmikuussa 1994 tytär Teresa. Lapset ovat auttaneet Riku Motorilla pienestä pitäen. Jorille parhaat muistot ovat jääneet pienellä porukalla järjestetyistä messuista, rompetoreista ja muista tapahtumista joissa hän on ”ollu jalois pyörimässä vaik ollu ihan pentu”. Jori on ollut liikkeessä kesäapulaisena jo 15-vuotiaasta lähtien, kasannut mopoja ja myynyt tarvikkeita.

”Teresa on ollu tättähäärä jo pienest pitäen.” Ensimmäisen kerran Teresa on ollut mukana prätkämessuilla äitinsä mahassa vuonna 1994, kun Riku järjesti messut Kauppakeskus Triossa. Kuten Jorikin, niin myös Teresa on ollut jo pienenä muun muassa messuilla ja rompetoreilla auttamassa. Lisäksi Teresa oli Moottoripyörämuseolla (ks. kohta 4.6) viime vuonna kesätöissä.

Kuva 9. Jori Routo

Kuva 10. Riku ja Teresa

”Ja sitte on hyviä ystäviä, jotka on aina extraamassa messuilla ja tapahtumissa. Ei tälläsi yksin pysty tekemään.”

Huoltoaseman arkea

Huoltoasema työllisti hieman ylimääräistä kuin vain myyntiä: talvisin Joni loi lumet katolta ja putsasi talon nurkat ettei vesi tule sisään. Välillä hän pääsi myös ryömimään välikattoon ja etsimään vesivuotoa, jota ei kuitenkaan löytynyt.

Vesijärvenkadun aikaan tietokoneet tulivat Riku Motorillekin työvälineiksi. Tämä helpotti Maaritin työtä paljon, sillä ennen kuin lasku- ja tiliasioita voi hoitaa tietokoneella, Maarit saattoi päivän aikana juosta neljä tai viisikin kertaa Rautatienkadulla sijaitsevaan silloiseen Meritan konttoriin tarkistamaan, onko asiakkaan maksu jo tullut tilille, jotta pyörän voi luovuttaa.

Joni muistelee, että Vesijärvenkadun aikaan myytiin keskimäärin 300-500 pyörää vuodessa, lisäksi varuste- ja tarvikeasiakkaat, joten oikeasti porukkaa kävi, ja jokainen päivä oli erilainen.

Moottoripyörä oli in silloin, kaikista kovimmillaan. Oli melkein minkäläinen pyörä tahansa niin aina löyty kaikille ostaja. Ei

voinu olla huono tavaroiden sisäänostaja ku kaikki meni kaupaks. (Joni)

Riku Motorissa oli ollut pyörien vuokrausta jo Kisällinkadulta lähtien, mutta Vesijärvenkadun aikaan vakuutusyhtiöt nostivat edellisen laman takia hintoja niin paljon, että vuokraustoiminta päätettiin lopettaa.

Idän ihmeitä - RikuO

Venäjä on Riku Motorille oma lukunsa. Vuonna 1974 Riku oli ensimmäisen kerran silloisessa Leningradissa katsomassa moottoripyöriä.

Vuonna 1983 Suomen laki muuttui niin, että ulkomailta sai tuoda ostohinnasta laskettavalla pienemmällä verolla 25 vuotta vanhoja tai vanhempia moottoripyöriä. Lakimuutoksen myötä Riku alkoi tuoda Suomeen yhä enemmän antiikkimoottoripyöriä ympäri maailmaa. Näihin aikoihin myös Venäjän-kauppa alkoi orastaa ja sieltä Rikun matkaan tarttui myös monia pyöriä.

Vuonna 1996 Pietarissa oli ensimmäiset moottoripyörämessut sodan jälkeen. Riku oli jo siihen mennessä tuonut paljon antiikkipyöriä Suomeen ja hänet tunnettiin Pietarin moottoripyöräpiireissä. Venäläiset tuttavat saivat houkuteltua Rikun lähtemään messuille, joilta sattumalta tarttui mukaan pyörä, joka on edelleen Rikun aarre: Japanissa vuonna 1935 lisenssillä valmistettu 1200-kuutioinen sivuvaunullinen Harley-Davidson. Kuinka ollakaan, pyörän nimi on RikuO, joka tarkoittaa japaniksi teiden kuningas. Riku ei pyörää ostaessaan tiennyt lainkaan, millainen harvinaisuus oli kyseessä, vaan RikuO:n tarina¹⁰ alkoi selvitä vasta myöhemmin. ”Se oli kyl ihan semmonen sattumien summa, ihan ku elokuvista ettei sellast voi ees tapahtuu, mut se vaa tapahtu”. Pyörän tuominen Suomeen kesti kaksi vuotta, mutta se on siitä lähtien ollut Rikun hallussa ja sijaitsee nyt Rikun omistamassa Suomen Moottoripyörämuseossa.

Muutama vuosi RikuO:n löytymisestä, vuonna 1999 Rikun lähti pyörän kanssa Jenkkeihin. Rikun kaveri Krigsholmin Jone maksoi koko porukan lennot, vaikkei Riku tänäkään päivänä tiedä miksi. ”Kuka sen körilään tuns ni mä asuin hänen

---

¹⁰ RikuO:n tarina luettavissa Suomen Moottoripyörämuseon Internet-sivuilla.

kanssaan kaks viikkoo hotellissa ni siitä pitäs saaha joku rauhanpalkinto”, naureskelee Riku. Pyörä vietiin Daytona Bike Weekin vanhojen amerikkalaisten pyörien näyttelyyn pariksi päiväksi. ”Sit tuli palkintojenjako, mä hortoilin jossain siellä kauempana ja sit mä kuulin et mä sain siellä ykköspalkinnon ja menin ottaa vastaan.” Riku oli ostanut videokameran, ja käski Jonea kuvaamaan palkinnon vastaanottamishetken. Jone tykkäsi kuvata, mutta linssiludena myös olla kameran toisella puolella. ”Se on varmaa kolme sekuntia kuvausta ku mä saan sen palkinnon ja saan sanottua jotain ni sit se tulee heiluu ite sinne lavalle kameran kans tuulettamaan ja siit ei oo ku pieni pätkä, elämän tähtihetkestä”, kertoo Riku hymy huulillaan.

Kuva 11. Riku ja RikuO Daytona Bike Weekeillä v. 1999

Vuosien varrella Riku on huomannut, kuinka Venäjän tullin käytännöt ovat muuttuneet. Riku ja Maarit olivat menossa vuoden 2010 moottoripyörämessuille Pietariin, osittain markkinoimaan yritystä sekä auttamaan messujärjestäjiä. He olivat selvittäneet tulliasiat etukäteen ja heidän mukanaan matkasi myös tulkki, Andrei, koska heillä oli pakettiautollinen tavaraa mukana. Kaikki oli tehty niin kuin pitikin, mutta Venäjän rajalla heitä ei kuitenkaan päästetty läpi. ”Ennen siitä selvis, kun näytti 50 markan seteliä, ja olin jo tekemässä vanhaa temppuani, mut Andrei sano, et älä helvetis tai me ollaa linnas koko porukka.”

Rikun voimakas tahto Venäjän messuille sai hänet liftaamaan eräältä venäläiseltä rouvalta kyydin Pietariin. ”Andrei sano ettette te nyt noin voi lähtee, ja mä sanoin, että kyllä me nyt voidaa.” Riku ja Maarit ottivat mukaansa vain matkalaukut, Riku Motorin lyhytaihaisia t-paitoja ja pari roll uppia. Andrei ajoi auton takaisin Lahteen ja tuli seuraavana päivänä junalla perässä. Kaikki pääsivät turvallisesti perille messupaikalle ja moottoripyöränäyttelyssä juontaja oli heti Riku Motorin t-paita päällä. ”Otettiin se show haltuun, mut vähä pienemmillä voimavaroilla.”

Tempaus tempausten joukossa

Talvella vuonna 2004 myymälässä oli niin hiljaista, että Riku, Joni ja Maarit pyörittelevät peukaloitaan. Riku lupasi keksiä jonkin ratkaisun ja lähti eräs päivä myymälästä sanomatta mitään ja palasi takaisin aidon kokoisen peltilehmän kanssa. Peltilehmä asetettiin keskellä talvea huoltoaseman pihaan keräämään katseita, ja niitähän riitti. Ohikulkijat kävivät sisällä asti tiedustelemassa lehmän tarkoitusta. ”Ku joku kysy, et miten toi tähän liittyy? ni mä sanoin, et ei mitenkään.”

Meilhä rupes ovi käymää. Eihä ne nyt tietysti ostanu välttämättä mitää, mut tuli kuitenkin semmonen positiivinen juttu. Kuka toi sille maitohinkkiä ja kuka heiniä. Kuka ei voinu ymmärtää et miks motskariliikkeen ees on lehmä. (Maarit)

Tervetuloa Lahteen ”Amerikan Pauli”!

Suomen Messut pyysi vuonna 2008 Rikua avukseen kehittämään Helsingissä pidettäviä vuosittaisia moottoripyörämessuja. Tapaamisessa oli maahantuojia ja ainoana kauppiana Riku. ”Heitin idean, että mitä jos hommattais tällöinen amerikkalainen moottoripyörärakentaja paikalle.” Hän tarkoitti moottoripyörärakentajalla American Chopper tv-sarjan Paul Teutulia. Myyntipäällikkö Antti Rapo toiminnan miehenä alkoi järjestää asiaa ja se toteutui.

Discovery/TLS -kanava esitti American Chopper Suomi-jakson nimeltä Unique Machine. Suomessa jakso nähtiin Nelosella 19.10.2009. Jakson aikana päähenkilöt Paul Teutul ja Steve Moreau kävivät ensin Lahdessa Rikun kanssa Mikkulan rannassa jäärädalla ajamassa mönkijällä ja vierailulla Riku Motorissa sekä syömässä Vesijärvenkadulla sijaitsevassa pienessä lounasbaarissa Jännä-

Jussissa. Teutul halusi sinne, missä tavalliset ihmiset syövät tavallista ruokaa. Lahden vierailun jälkeen he menivät muun muassa Helsingin moottoripyörämessuille ja pääsiväthän he käymään Helsingissä myös avantouinnilla ja saunassa. ”Se oli kyl mahtava juttu. Täytyy sanoo, että silloin jännitti, ku ekan kerran elämässä lyöti mikit joka puolelle, ja piti lontoota viel puhuu. Hyvä et osaan muutenkaa puhuu, ni kyllä oli pupu housussa.”

Kuva 12. Riku ja Paul Teutul

4.5 Siirtyminen Moisionkadulle

Riku Motorille etsittiin korjaamo- ja varastotiloja, ja Riku ajeli ympäri Lahtea etsimässä sopivaa paikkaa. Marraskuussa 1999 Riku ajoi Moisionkadulla vanhan rakennuksen ohi. Rakennusta ympäröi aita, edessä kasvoi puita ja ikkunat oli rikottu. ”Sitte mä hain tikkaat himasta ja kiipesin aidan yli ja menin mädän puuoven läpi sisään ja katoin et vau.” Riku ajoi kotiin hakemaan videokameraa ja palasi takaisin kuvaamaan paikkoja. ”Mä kerroin sille videolle et tohon tulee sitä ja tohon tulee tätä.” Siinä vaiheessa Rikulla ei ollut edes tietoa kuka rakennuksen omistaa. Hän selvitti tonttikartan avulla, että sen omistaa kaksi vanhempaa henkilöä jotka myivät rakennuksen ”sillee suht kivasti”. Rakennus oli vanha hankkijan makasiini. Rakenteet oli hyvät eikä katto ollut ikinä vuotanut, joten Riku näki paikassa potentiaalia.

”Kaikki pitivät mua taas kerran hulluna, ku mä tulin esittelee tät, koska tää oli todella hurjas kunnossa.” Kunnostustyöt aloitettiin heti ja jo toukokuussa vuonna 2000 tiloissa avattiin korjaamo. Rakennuksen yläkertaan Roudot rakensivat itselleen kodin, johon he pääsivät muuttamaan vuonna 2001.

Kuva 13. Moisionkadun rakennus ennen remonttia

Vuonna 2000 Moisionkadulla vietettiin avajaisia. Riku myi peräti 260 illalliskorttia, vaikka kukaan ei tiennyt mitä tuleman piti. ”Jengi tuli kukat kädessä ja puvut päällä ja meil oli tääl Turos Hevi Gee, Virve Rosti ja Menneisyyden vangit ja Noimannin Nipa esiintymäs, meil oli kova setti.” Baaritarjoilu pelasi ylä- ja alakerrassa ja väki viihtyi.

Uusi myymälä

Moisionkadun tiloihin avattiin vuonna 2007 Riku Motorin Garage Shop, jossa myytiin pääasiassa tarvikkeita ja varusteita edulliseen hintaan, mutta toki myös pyöriä. Garage Shopin ainoana työntekijänä oli Harri Saarikangas, joka oli Rikulla töissä vuoteen 2011 asti.

Vuonna 2008 Renor Oy halusi Riku Motorin huollon tiloihinsa Askonkadulle, ja niin Renor rakensi talkootyöllä Riku Motorin huollolle ”vimpan päälle tilat”, johon huolto muutti syksyllä 2008. Moottoripyörähuolto on haastavaa, koska

talvet ovat yleensä hiljaisia, mutta nyt ”meil on siel niin hyvin asiat, et me pystytää ottamaa talvisäilöön paljon pyöriä, jotta pojilla on koko talveks duunia”.

Huoltoaseman tilat olivat vääjäämättä jääneet Riku Motorille liian pieniksi, ja lopulta oli pakko muuttaa.

En tiä loppuko siitä paikasta ikinä terä et kyl se varmaa vieläki [...] mut seinät tuli vastaan. Se oli hieno paikka olla töissä vaikka se sellanen nukkekoti oliko, et yhen tavaranku otit ni viisi piti siirtää et sait sen. (Joni)

Riku Motorin kaikki toiminta siirtyi Moisionkadulle 19.3.2010. Huoltoasemansa Riku vuokrasi World Design Capital Helsinki 2012 -hankkeelle, joten paikkaa voi kutsua tätä nykyä Muotohuoltamoksi.

Moottoripyörä- ja varustemerkkien edustuksia on Riku Motorissa vuosien aikana ollut erilaisia, ”ne aina vaihtuu, tulee ja menee”.

Lahdessa oli ennen ”useampi kymmen firmaa mitkä on myyny mut kyl mä oon viimene mohikaani niistä vanhoista”. Muut paikalliset liikkeet on lopetettu tai ajautuneet konkurssiin. ”Itseasias Riku Motor on tällä hetkellä ainoa lahtelainen moottoripyöräkauppa.” Oman tien kulkeminen, rohkeus, omaperäisyys ja luovuus on kannattanut.

Tunnustuksia

Riku on ehtinyt olla vuosien varrella mukana useissa erilaisissa hankkeissa ja järjestänyt kaikenlaisia tapahtumia. Hän on paitsi tehnyt moottoripyöräkauppaa myös ollut mukana kehittämässä Lahtea. Tunnustuksiakin on tullut. Riku on saanut kaksi valtakunnallista Pro Arte –palkintoa, toisen Vesijärvenkadun huoltoaseman ja toisen Moisionkadun makasiinirakennuksen pelastamisesta. Plakkarissa on myös Lahden Yrittäjien ensimmäistä kertaa myöntämä Vuoden Yritysteko –palkinto vuodelta 2010.

Lahden Nuorkauppakamari ry ja Positiivarit Ky yhteistyökumppaneineen järjestivät vuonna 2007 neljättä kertaa positiivisimman lahtelaisen valinnan. Riku valittiin vuoden 2007 positiivisimmaksi lahtelaiseksi selvällä äänimäärällä. Ehdotuksia tuli yhteensä 43.

Routo tunnetaan peräänantamattomana ja positiivisena työmyyränä, joka uskoo asiaansa ja saa asioita tapahtumaan. Riku Routoa kiitetään asiantuntevasta palvelustaan ja hän on alallaan arvostettu tekijä. (Viikkouutiset 2007)

Rikulle jaettiin Lahden Fellmanniassa järjestetyssä tilaisuudessa 11.10.2011 Lahden arkkitehtuuripoliittisen ohjelman (APOLI) tunnustus. APOLI -tunnustuspalkinto annetaan ansiokkaasta yksityisestä rakennus- tai ympäristörakentamishankkeesta tai laadukkaasta ympäristön hoidosta. Rikulle tunnustus annettiin ansioista rakennetun ympäristön vaalimisesta. Kiitosta hän sai vanhojen rakennusten pelastamisesta ja kunnostamisesta.

Halu näkyy tekoina, jotka ovat taanneet suojan paitsi oman yrityksen omalle toiminnalle ja tilat kiiltäville moottoripyörille Niemen satamassa. Nyt Riku Roudon työ on antanut suojan myös WDC-hankkeelle Muotohuoltamossa. (APOLI)

”Vuonna 2009 Seurahuonelta soitettiin, et he haluais tehdä sinne sellasen Rikus special burgerin” ja sellainenhan tehtiin. Se oli myynnissä toukokuun ajan ja sitä mainostettiin jopa katumainoksessa. Saavutus se on sekini.

Lahden Moottoripyörämessut 2010

Suomen kansalliset moottoripyörämessut on järjestetty Helsingissä vuosittain jo usean kymmenen vuoden ajan. Kuitenkin vuonna 2008 tuli tieto, että Helsingin messuille ei ole tarpeeksi ilmoittautuneita näytteilleasettajiksi, koska talouslaman vuoksi maahantuoja kokivat osastojen hinnat liian korkeiksi. Riku oli hautonut ideaa, että hän järjestää ne Lahdessa. ”Mä ilmoitin Suomen Messuille, et mä järjestän ne, mut ei ne ottanu mua vakavissaan”, täräyttää Riku.

Riku otti asian puheeksi Lahden Messujen toimitusjohtaja Jussi Eerikäisen kanssa, joka innostui ideasta. Kaikki ihmetteli, että mitä tapahtuu: järjestetäänkö messut Helsingissä vai missä vai onko niitä ollenkaan?

Yks aamu minä ja Joni kuunneltii Riku Motorilla radiota, kun Riku oli mennyt sinne haastateltavaksi, ja se sano siellä et 'joo ne järjestetään Lahessa sinä ja sinä viikonloppuna.' Me katottii Jonin kans toisiamme, et voi ei, nyt ne on pakko järjestää eikä voi enää pakittaa.”(Maarit)

Kun Riku tuli takaisin haastattelusta, Joni sanoi: ”Kuule nyt astuit aika isoihin saappaisii”.

Messuja alkoi järjestää Riku Motorin ydintiimi Riku, Maarit ja Joni sekä vahvistuksena Kari Salonen, joka on ollut järjestämässä Helsingin prätkämessuja. Aikataulu oli varsin tiukka: ”ei ollu ku kolme kuukautta aikaa järjestää ne messut.”

Apua, miten me tää järjestetään?

Rakennuspäiviä päätettiin Lahdessa vähentää Helsingin kahdesta ja puolesta yhteen päivään, jotta näytteilleasettajien ei olisi niin kallista tulla messuille. Toinen uudistus entisiin Helsingin messuihin verrattuna oli se, että kaikki näytteilleasettajat saivat myydä omalla ständillaan. Helsingissä järjestettävillä messuilla oli erikseen hallit, joissa sai myydä ja hallit joissa esiteltiin ja promottiin.

Koska rakennuspäiviä oli yksi vähemmän, Riku laittoi lehteen ilmoituksen, jossa haettiin talkoolaisia messuille avuksi. Mukaan ilmoittautui 50 innokasta talkoolaista, jotka saivat palkaksi ruuat ja pääsylipun messuille.

*Ekana rakennuspäivänä muistan, ku me mentii Jonin kans sinne ensimmäisinä aamulla kello seittemän aikaa. Kauhee pakkanen ja lunta oli satanu ihan hirveesti. Sit rupes tulee rekkaa ja autoo, ni me oltii ihan, että öööö miten me tää järjestetään?
(Maarit)*

Talkoolaisista yksi ohjasi liikennettä, toinen piti ovia auki ja loput autoivat autojen tyhjentämisessä. Kaikki näytteilleasettajien rakentajat ihmettelivät, miten asiat toimivat niin hyvin eikä messuille osallistuminen maksa juuri mitään.

Väkivyöry

Perjantai oli ensimmäinen messupäivä ja sen jälkeen kävijöitä oli noin 9 500. Kokenut messujärjestäjä Kari tiesi heti siitä sanoa, kuinka paljon koko viikonlopun aikana tulee käymään ihmisiä.

Sit mentii kaljalle sinne baari ja mietittii, et ei vitsi täst tulee ihan mieletön juttu. (Maarit)

Lauantai oli toinen ja tärkein messupäivä, ja lipunmyyntikassoilla kävi kuhina aamusta alkaen. Messujen vetonaulaksi Riku oli järjestänyt Giacomo Agostinin¹¹. Riku oli lauantaiamuna käynyt ostamassa 20 punaista ruusua, jotka Agostini jakoi kahdellekymmenelle ensimmäiselle naiselle. ”Ja naiset tykkäs.”

Kuva 14. Giacomo Agostini ojentaa Maarit Roudolle ruusun

Vähän ennen puolta päivää väkeä tuli sisään vyörymällä, ja pääkassalla työskennellyt henkilö soitti Maaritille, että pankkikorttilaitteet eivät toimi.

Sit mä menin sinne ja avasin yhen niist kassan alle olevista kaapin ovista ja ku ne setelit vyörys sieltä ulos... äkkiä ovi kiinni. Ei ne ollu kerenny lajittelee niit mikkää kassoihin, ku oli niin paljo porukkaa. (Maarit)

Pahimpaan ruuhka-aikaan Maarit sai puhelun luvat messujen järjestämiseen myöntäneeltä poliisilta. Tämä oli tulossa tekemään tarkastusta messuille. Väkeä tuli messuille niin paljon, että lauantaina iltapäivällä messujen ovet jouduttiin sulkemaan, ja avaamaan toinen ovi, josta ihmiset pääsivät ulos. Sisällä oli siinä

---

¹¹ Giacomo Agostini (syntynyt 1942) on kaikkien aikojen menestynein ratamoottoripyöräilijä. Hän on voittanut 15 maailmanmestaruutta ja lukuisia yksittäisiä kilpailuja. (AMA American Motorcycle Hall of Fame 2012.)

vaiheessa niin paljon ihmisiä, että Maarit pelkäsi, että poliisi määrää koko paikan kiinni. Näin ei onneksi käynyt, vaan poliisi totesi ainoastaan, että hyvin on porukkaa.

Kuva 15. Väenpaljous Lahden Moottoripyörämessuilla v. 2010

Lahden Moottoripyörämessut ja Haapamäen Museoveturiyhdistys tarjosivat ilmaisen höyryjunakuljetuksen vuonna 1947 valmistetulla museoveturilla Lahden rautatieasemalta suoraan messuhallille. ”Ne oli ihan täynnä ne junat.”

Ennen messuja Riku veikkasi, että messuille saapuu 40 000 kävijää, ja toteutunut kävijämäärä oli 43 000 kävijää. Enemmänkin olisi varmasti tullut, jos olisivat mahtuneet ovesta sisään. Lahdessa järjestetyt messut saivat paljon kiitosta muun muassa osallistumismaksun edullisuudesta, uudistuksesta tuotteiden myynnin suhteen ja rakentamisen sujuvuudesta. Lahden seudulle jäi messuista miljoonia euroja ja Riku muistaa, että esimerkiksi Sokoksella oli hajuvesihyllyt tyhjiä viikonlopun jäljiltä.

4.6 Haaveena museo ja Ace Cafe

Riku on ikänsä kerännyt vanhaa tavaraa, esimerkiksi valokuvia, kirjoja, kaitafilmejä ja tietysti moottoripyöriä. Haave museon perustamisesta on

kolkuttanut Rikun takaraivossa jo toistakymmentä vuotta. Riku ihastui Lahden Niemen satamassa olevaan vuonna 1959 rakennettuun vanhaan puukuivaamorakennukseen, jonka hän sai ostettua Lahden kaupungilta. Lisäksi hän sai vuokrattua rakennuksen ympärillä olevia tontteja pitkäaikaisella sopimuksella.

Siitä alkoi rakentamisessa auttavien yhteistyökumppaneiden kerääminen. Sponsorien keräämiseksi valmistettiin 60 numeroitua punatiiltä, joihin kiinnitettiin museon pronssinen logo ja museon kummisetä Giacomo Agostini signeerasi ne. Niiden myymisellä Riku sai ison avun museon rakentamiseen. Vanhan rakennuksen jatkeeksi rakennettiin laajennusosa mukaillen puukuivaamon tyyliä. Punatiilet seiniin Riku hankki Virenojan lopetetulta tiilitehtaalta. Laajennus rakennettiin ekologisesti nykYTEKNIKOITA käyttäen. Tässä vaiheessa museossa käytetään maalämpöä ja seuraavaksi museon katolle on tulossa aurinkopaneelit.

Jo museon suunnittelun aloitusvaiheessa Riku ajatteli, että olisi makea juttu, jos Ace Cafe¹² saataisiin tuotua Suomeen. Haave oli saada museo ja Ace Cafe saman katon alle, jotta ne voisivat palvella toinen toisiaan. Ensin Riku yritti saada yhteyttä Ace Cafen omistajiin tuttunsa David Fiddamanin kautta. Fiddaman on Davidan¹³ tehtaanomistaja, mutta hän ei osannut auttaa Rikua. Niinpä Riku soitti suoraan Ace Cafe Lontooniin, sopi tapaamisen ja lähti Maaritin kanssa Lontooseen tapaamaan omistajia Mark Wilsmorea ja George Tsuchnikasia. Neuvottelujen jälkeen asiaa hierottiin tovin, mutta loppujen lopuksi asiat alkoivat rullaamaan Rikun toivomaan malliin, ja Ace Corner Finland syntyi. Siitä tuli ensimmäinen Britannian ulkopuolella oleva Ace Cafe -perheeseen kuuluva kahvila. Sopimus allekirjoitettiin 3.2.2011, kun Mark Wilsmore saapui Helsingin Moottoripyörämessuille Ace Cornerin messuosastolle (kuva 16.). Suomen oikeuksien lisäksi Riku sai oikeudet Ace Cafen perustamiseen myös Venäjälle.

---

¹² Ace Cafe London on vuonna 1938 perustettu legendaarinen prätikistä, autoista, skoottereista ja rock'n'rollista kiinnostuneiden kokoontumispaikka, jota käydään ihmettelemässä joka puolelta maailmaa. (Ace Cafe London Ltd 2012.)

¹³ Davida on englantilainen moottoripyöräkypärien valmistaja. Riku Motor on toinen Suomessa olevista Davida kypärien jälleenmyyjistä. (Davida Ltd 2012.)

Kuva 16. Mark Wilsmore ja Riku

Suomen Moottoripyörämuseon ja Ace Corner Finlandin ovet avautuivat yleisölle ensimmäisen kerran 28.5.2011. Museon näyttelyt vaihtuvat vuosittain ja näyttelypyöriä on tullut muun muassa Veteraanimoottoripyöräklubilta (VMPK) ja yksittäisiltä keräilijöiltä sekä tietysti Riku omista kätköistä. ”Semmonen pitkäaikainen haave on taas toteutunu.”

5 YHTEENVETO

Tämän toiminnallis-tutkimuksellisen opinnäytetyön tavoitteena oli kerätä ja kirjoittaa Riku Motorin historiikki. Lahdessa lähes 30 vuotta sitten perustettu Riku Motor ei ole tavanomainen moottoripyöräliike, ja sen omistaja Riku Routo on jatkuvasti järjestänyt kaupankäynnin ohella tapahtumia ja muita tempauksia. Riku Motor henkilöityy vahvasti sen omistajaan. Yritys on kerännyt paljon huomiota ja se on tunnettu omaperäisestä ja rohkeasta tyylistään. Yrityksen tarinan ja sen myötä Roudon henkilökohtaisen yrittäjätarinan kertominen oli tärkeää, sillä Routo on ollut merkittävästi kehittämässä lahtelaista yrittäjäyhteisöä.

Tutkimusongelmaksi muotoiltiin: Miten Riku Motorista tuli Riku Motor? Vastausta ei voi sanoa lyhyesti, vaan vastaus on koko tuottamamme historiikki. Tutkimuskysymyksenä oli: Miten saada teksti yrityksen tyyliseksi? Kysymys nousi keskeiseksi, sillä yritys on varsin persoonallinen ja vauhdikas. Vastausta etsittiin lähdemateriaalien avulla. Päädyimme siihen, että tekstissä käytetään paljon suoria lainauksia Riku Roudon haastatteluista ja valokuvia vuosien varrelta. Roudolla on lahtelainen ja ilmaisultaan värikäs puhetyyli, joten se tuo hyvin ilmi koko yrityksen tyyliä ja olemusta.

Tutkimus pohjautuu muistitietoon, mikä on metodologisesti uusi tutkimusote. Kuten aina, muistitieto on aukkoista ja hataraa, mutta työn tavoitteena oli kirjoittaa historiikki perustuen nimenomaan omistajan muistoihin ja näkökulmaan, ei absoluuttisiin faktoihin.

Tutkimusmenetelmien valinnassa otettiin huomioon tarinallisuuden hyödyntäminen, ja tärkein aineistonkeruukeino oli haastattelu, sekä teema- että syvähaastattelu. Lisäksi aineistona käytetään kirjallista materiaalia, kuten valokuvia ja sanomalehtiartikkeleita, siinä määrin kuin sitä oli saatavilla.

Tuottamisprosessi alkoi viiden kuukauden työharjoittelulla, jonka aikana tutustuimme Routoon itseensä, Riku Motoriin sekä heidän historiaan. Harjoittelun aikana saatu ennakkotieto osoittautui merkittäväksi, ja jälkeinpäin ajateltuna on vaikea kuvitella, miten historiikin tuottaminen olisi onnistunut ilman sitä. Ennakkotiedon perusteella alettiin tehdä haastatteluja. Pääasiassa haastateltiin

Riku Routoa, mutta myös hänen vaimoan Maarit Routoa sekä yrityksen pitkäaikaista työntekijää Joni Bromania.

Tutkimus ja tiedonkeruu suunniteltiin ja aikataulutettiin hyvin. Haastateltavien muista sitoumuksista johtuen yhteistä aikaa haastatteluille ja historiikin työstämiseksi oli välillä hankala löytää. Näin ollen aikataulu viivästyi, ja siitä johtuen koko työn valmistuminen siirtyi kahdella kuukaudella. Kun haastatteluja päästiin tekemään, ne sujuivat hyvin. Tunnelma oli rento, avoin ja luottamuksellinen, ja aineistoa saatiin kerättyä runsaasti. Litteroinnit suoritettiin niin huolellisesti kuin osattiin. Kirjallista aineistoa alettiin kerätä ja valokuvia valikoida jo työharjoittelun aikana, ja niitäkin oli runsaasti Riku Motorin arkistoissa. Lopulliset valinnat valokuvien suhteen tehtiin valmiin historiikkitekstin kanssa, jotta ne sopisivat mahdollisimman hyvin tekstiin ja toisivat sille syvyyttä.

Historiikin tuottaminen ei ollut aivan yksinkertaista. Toimimme tutkijoina tehden haastatteluja, historioitsijoina penkoen arkistoista lehtileikkeitä ja valokuvia sekä kirjailijoina kirjoittaen yrityksen tarinaa. Haastavinta prosessissa oli kirjailijan löytäminen itsestä. Enwaldin (2003, 31) sanoin kirjoittaminen ”vaatii intohimoa, itsekuria ja taitoa noudattaa realistista aikataulua”. Inspiraatiota oli turha jäädä odottelemaan, vaan oli vain pakotettava itsensä aloittamaan kirjoittaminen ja vähitellen se alkoi soljua. Tekstiä toki muokattiin paljon ja tarinoiden järjestystä vaihdettiin kerran jos toisenkin. Historian voi kertoa monella tavalla, mutta olemme tyytyväisiä työstämäämme muotoon, ja toivomme, että toimeksiantajakin on.

Koko prosessin alussa asetimme itsellemme tavoitteiksi tutustua yrityksen historiaan, kirjoittaa historia yhtenäiseksi tarinaksi sekä kirjoittaa tarina helppolukuiseksi ja viihteelliseksi siten, että se on yrityksen tyylinen. Koemme onnistuneemme tavoitteissamme, sillä Riku Motorin historiasta ja sen vaiheista voisi kertoa vaikka unissaan. Historiikki on selkeä ja luettava tarina, ja koelukijoiden huulilla on kareillut hymy sitä lukiessa, joten mikä sen parempaa. Tuottamamme Riku Motorin historiikki on huolellisesti ja perusteellisesti tehty

Kirjoittamaamme Riku Motorin historiikkaa kannattaa vielä jatkossa kehittää, jotta toimeksiantaja saa siitä kaiken mahdollisen hyödyn. Nyt sitä voi hyödyntää ainakin yrityksen markkinointimateriaalina ja esimerkiksi antamalla tekstin toimittajille artikkelin taustamateriaaliksi. Itse asiassa jo keskeneräistä historiikkaa käytettiin tähän tarkoitukseen. Riku Roudon kannattaisi muokata siitä yrityksen omilla Internet-sivuilla julkaistava kertomus tai useita lyhyempiä. Historiikissa on potentiaalia myös osaksi Roudon omistaman moottoripyörämuseon näyttelyä tai jopa kirjaksi asti. Roudon tuntien mikä vain on mahdollista.

LÄHTEET

Tutkimusaineistot

Haastattelut

- Riku Routu 10.10.2011, 8.2.2012 ja 6.3.2012
- Maarit Routu 10.10.2011 ja 6.3.2012
- Joni Broman 10.10.2011

Muut aineistot

- Riku Roudon Riku Motor -arkistot

- Lehtiartikkelit:

- Etelä-Suomen Sanomat 4.9.2007. Riku Routu on positiivisin lahtelainen
- Etelä-Suomen Sanomat 10.9.2000. Tarja Koljonen: ”Nyt on kiintiö täynnä.”
- Etelä-Suomen Sanomat 5.5.2004. Elina Pajari: Perinteisiä prätkämessuja ei järjestetä tänä vuonna.
- Helsingin Sanomat 28.5.2011. Riitta Saarinen: Ykköspyöränä RikuO-Harrikka.
- Kauppalehti 26.5.2009. Suomalaisyrittäjälle miljoonayleisö amerikkalaisessa TV-showssa
- MP Maailma 9/09. Vesa Koivunen: Syntynyt kauppiaksi.
- Viikkouutiset 5.9.2007. Riku Routu on Positiivisin lahtelainen.

- Riku Motorin Internet-sivut, www.rikumotor.fi

- Ace Corner Finland Internet-sivut, www.ace-corner-finland.fi

- Lahden arkkitehtuuripoliittisen ohjelman Internet-sivut, www.apolilahti.fi

Painetut lähteet

Aaltonen, M. & Heikkilä, T. 2003. Tarinoiden voima: miten yritykset hyödyntävät tarinoita? Helsinki: Talentum.

Ahvenainen, J. 1994. Yrityshistorian kirjoittaminen. Helsinki: Finn Lectura.

Anderson, J. R. 1994. Learning and memory: an integrated approach. New York: Wiley & Sons.

Cantell, I. ym. 2000. Suomi-ruotsi-suomi-sanakirja. Helsinki: WSOY.

Enwald, L., Vainikkala-Kejonen, M-L. & Vähäaho, A. 2003. Elämä tarinaksi. Helsinki: Kansanvalistusseura.

Fingerroos, O. & Haanpää, R. 2006. Muistitietotutkimuksen ydinkysymyksiä. Teoksessa Fingerroos, O. ym. (toim.) Muistitietotutkimus: metodologisia kysymyksiä. Helsinki: Suomalaisen kirjallisuuden seura, 25-48.

Fingerroos, O. 2010. Muisti, kertomus ja oral history-liike. Teoksessa Grönholm, P. & Sivula, A. (toim.) Medeiasta pronssisoturiin: kuka tekee menneestä historiaa? Turku: Turun Historiallinen Yhdistys ry, 60-81.

Kalela, J. 1993. Aika, historia ja yleisö: kirjoituksia historiantutkimuksen lähtökohdista. Turku: Turun yliopisto, poliittisen historian laitos.

Kalela, J. 2006. Muistitiedon näkökulmia historiaan. Teoksessa Fingerroos, O. ym. (toim.) Muistitietotutkimus: metodologisia kysymyksiä. Helsinki: Suomalaisen kirjallisuuden seura, 67-92.

Kalmbach, J-M. & Sundelin, S. 2000. Suomi-ranska-suomi-sanakirja. Helsinki: WSOY.

Katajala, K. 1990. Historiikinkirjoittajan opas. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura.

Korhonen, A. 2005. Historiallisia kertomuksia. Teoksessa Kaartinen, M. & Korhonen, A. (toim.) Historian kirjoittamisesta. Turku: Kirja-Aurora, 41-72.

Koskinen, I., Alasuutari, P. & Peltonen, T. 2005. Laadulliset menetelmät kauppatieteissä. Tampere: Vastapaino.

Leppiniemi, J. & Virtanen, M. 2003. Vuosikertomus: miten tehdään, miten luetaan? Helsinki: WSOY.

Leskelä-Kärki, M. 2001. Kerrottu elämä. Teoksessa Kalela, J. & Lindroos, I. (toim.) Jokapäiväinen historia. Helsinki: Suomalaisen kirjallisuuden seura, 98-120.

Lukianos. 2002. Miten historiaa on kirjoitettava. Turku: Faros-kustannus Oy.

Portelli, A. 2006. Mikä tekee muistitietotutkimuksesta erityisen? Teoksessa Fingerroos, O. ym. (toim.) Muistitietotutkimus: metodologisia kysymyksiä. Helsinki: Suomalaisen kirjallisuuden seura, 49-64.

Sadeniemi, M. 1996. Nykysuomen sanakirja: osa 1, A-I. Porvoo; Helsinki; Juva: WSOY.

Seppälä, A. & Hattula, M. 2006. Sanasi sun: luovan kirjoittamisen opas ja lukemisto. Helsinki: Maahenki.

Vakkuri, K. 2005. Näin kirjoitat oman elämäsi tarinan: opas kirjoittamiseen. Helsinki: Etelän kirja: BSV Kirja.

Elektroniset lähteet

Ace Cafe London Ltd. 2012. History [viitattu 4.4.2012]. Saatavissa: <http://www.ace-cafe-london.com/History.aspx>.

AMA American Motorcycle Hall of Fame. 2012. Giacomo Agostini [viitattu 4.4.2012]. Saatavissa: <http://www.motorcyclemuseum.org/halloffame/detail.aspx?racerid=112>.

Cowan, P. M. & Milne, P. D. 2001. The family business history: a catalyst to a succession plan. CPA Consultant. Vol. 15, Iss. 5, p. 4-6 [viitattu 31.3.2012].

Saatavissa ABI Inform Proquest Direct -tietokannassa:

<http://search.proquest.com/business/docview/194694002/135BF8EA68713393D0C/21?accountid=16407#>.

Davida Ltd. 2012. Davida Worldwide dealers [viitattu 4.4.2012]. Saatavissa:

http://davida.co.uk/dealers_world.php.

Duke, M. & Coffman, E. N. 1993. Writing an accounting or business history: notes toward a methodology. The Accounting Historians Journal. Vol. 20, Iss. 2, p. 217 [viitattu 29.3.2012]. Saatavissa ABI Inform Proquest Direct –

tietokannassa:

<http://search.proquest.com/business/docview/219627262/135BF8EA68713393D0C/1?accountid=16407>.

Hyvärinen, M. 2006. Kerronnallinen tutkimus. WordPress [viitattu 17.3.2012].

Saatavissa: http://www.hyvarinen.info/?page_id=9.

Lindfors, J. 2008. Moottoripyörälegenda Jarno Saarinen. YLE [viitattu 4.4.2012].

Saatavissa:

http://yle.fi/elavaarkisto/artikkelit/moottoripyoralegenda_jarno_saarinen_6220.html#media=6229.

Salama, A. 1992. The use of an organisation's biography as a research method.

Management Education and Development. Vol. 23, Iss. 3, p. 225-33 [viitattu 3.4.2012]. Saatavissa ABI Inform Proquest Direct –tietokannassa:

<http://search.proquest.com/docview/223633813/135DDE12E0D3558BA1/1?accountid=16407>.

Salminen, J. 2012. About Juha [viitattu 4.4.2012]. Saatavissa:

<http://www.juhasalminen.net/3>.

VMPK ry Japsistarit. 2012. Martti Pesonen [viitattu 4.4.2012]. Saatavissa:

<http://www.japsistarit.fi/hallofstarit/pesonen.htm>.

Wikipedia. 2012a. Arto Nyqvist [viitattu 4.4.2012]. Saatavissa:
http://fi.wikipedia.org/wiki/Arto_Nyqvist.

Wikipedia. 2012b. Joël Smets [viitattu 4.4.2012]. Saatavissa:
http://en.wikipedia.org/wiki/Jo%C3%ABI_Smets.

Wikipedia. 2012c. John Van Den Berk [viitattu 4.4.2012]. Saatavissa:
http://en.wikipedia.org/wiki/John_van_den_Berk.

Wolstenholme, B. 2008. Brand narrative: the never ending story. Brand Strategy.
[viitattu 28.3.2012]. Saatavissa ABI Inform Proquest Direct –tietokannassa:
<http://search.proquest.com/docview/224205505/135DDDB230315CFD077/2?accountid=16407>.